

Rezultati volitev na Madžarskem

Volivna zveza demokratičnih koalicijskih strank zmagala z večino nad 60 % glasov

Budimpešta, 2. septembra. (Tanjug.) Ministrstvo za notranje zadeve je sporočilo skupne rezultate volitev na Madžarskem, ki se ne bodo posebno izpremenili:

Komunistična partija 1.082.597 (leta 1945 — 792.736). Stranka malih posestnikov 757.082 (l. 1945 — 2.687.701). Socialdemokratska stranka 732.178 (leta 1945 — 819.822). Narodna kmečka stranka 435.170 (l. 1945 — 323.817). Krščanski ženski tabor 67.792 (prej ni obstojal).

Barankovičeva demokratska stranka 805.450 (prej ni obstojala). Pfeiferjeva stranka madžarske neodvisnosti 718.195 (prej ni obstojala). Radikalna stranka 93.270 (l. 1945 — 5760). Neodvisna demokratska stranka 256.396 (prej ni obstojala). Meščanska demokratska stranka 48.055 (l. 1945 — 76.188).

Skupno število glasov 4.996.183 (leta 1945 — 4.721.016). Volivna zveza koalicijskih strank je dobila več kot 60 % glasov.

Komunistična partija naimočnejša stranka

Komunike politbiroja KP Madžarske

Budimpešta, 2. sept. (Tanjug.) Politbiro KP Madžarske je imel včeraj dopoldne sejo, na kateri je izdal naslednje poročilo:

Politbiro KP je z zadovoljstvom ugotovil, da je večina ljudstva s štirimi demokratičnimi strankami, ki so združene v volivni zvezi narodne fronte neodvisnosti, Politbiro z veseljem pozdravlja dejstvo, da so delavske stranke skupaj v primerjavi z volitvami v letu 1945 znatno povečale število svojih volivcev in s tem ustvarile močnejše temelje demokracije na Madžarskem.

Volivni rezultati dokazujejo, da dajejo vedno širše množice delovnega ljudstva zaupanje Komunistični partiji Madžarske. Naša Partija je postala naimočnejša partija v narodni skupščini. Je največja delavska in kmečka stranka v državi, ki si je pridobila tudi zaupanje znatnega dela madžarskega izobraženstva in majhnih delovnih ljudi. Zaupanje delavskih množic v našo Partijo, ki se je pokazalo pri volitvah, nas hkrati tudi obvezuje. Po volivni zmagi bo KP Madžarske s še večjo energijo in predanostjo pričela borbo za dvig življenjskega standarda delovnega ljudstva za odstranitev dražine in za uresničitev triletnega načrta.

Vendar pa se demokraciji ne ustvarjajo delu upirajo, kakor so pokazali

rezultati volitev, znatne reakcionarne sile. Stranka Zoltana Pfeiferja je naslednica in nadaljevalka fašistične stranke Deze sulyoka, katere rušilno delo proti demokraciji moramo in hočemo uničiti.

Pojav demokracije narodne stranke Ilstvana Barankoviča v političnem življenju sprejema vsak madžarski demokrat s pridržkom iz razloga, ker je ta stranka med volitvami na mnogih mestih sodelovala s Pfeiferjevo stranko. Samo na podlagi določenega zadržanja te stranke bomo lahko končno ugotovili, ali hoče korakati po poti demokracije, ali konstruktivnega dela ali po poti sodelovanja z reakcijo.

Politbiro najenergičneje obsoja govorje, ki se vodi navdahnjena od Pfeiferjeve stranke, v inozemstvu proti madžarskim volitvam, s tendenco, da bi omajali dober glas države.

Reakcija napihuje zlorabe, ki so se med volitvami na nekaterih mestih dogodile. Politbiro obsoja zlorabe, ne glede na to, kdo jih je zagrešil in zahteva najostrejšo preiskavo.

Politbiro smatra še naprej za potrebno, da se obdrži koalicijska in da se utrdi delavska enotnost. Predstavniki naše Partije bodo stali na tem stališču pri razgovorih, ki se bodo pričeli zaradi sestave nove vlade.

Doseženi rezultati dokazujejo pravilnost volitev

Budimpešta, 2. sept. Dopisnik Tanjuga poroča:

Na sprejemu za tuji tisk je državni podtajnik informacijskega ministrstva Ivan Boldiszar včeraj popoldne ocenil minule volitve. Poudaril je, da je 90 % udeležba volivcev in 5 milijonov glasov pri volitvah zanikalo zlonamerno trditve, da so enemu milijonu oseb odvzeli volivno pravico. Proučevanje volivnih rezultatov dokazuje pravilnost volitev. Dokaz je neposreden in zelo močan, ker sta dve opozicijski stranki, ki sta popolnoma novi, Pfeiferjeva in Barankovičeva stranka dobili 1,5 milijona glasov. To je dokaz, da je lahko na volitvah vsak evobodno glasoval za kogar je hotel. Tretja opozicijska stranka, Balogova stranka, je dobila tudi več kot četrt milijona glasov.

Kar se tiče glasov o množičnih zlorabah v zvezi z dvakratnim in trikratnim glasovanjem istih oseb, je državni

podsekretar Ivan Boldiszar izjavil, da je notranje ministrstvo že včeraj naročilo vsem volivnim odborom, naj pošljejo takojšnja poročila o številu volivcev, ki bi morali po kraju bivališča voliti na drugem mestu. Kakor je razvidno iz poročila, je bilo takih primerov okrog 80 tisoč, vendar pa odpade od tega števila 60.000 volivcev na člane volivnih odborov, za katere zakon predpisuje, da ne glasujejo na svojem, ampak na najbližjem sosednem volišču. Tako znaša gornja teoretična meja možnih zlorab samo 20.000. Notranji minister je izjavil, da so bili zares takšni primeri, toda da je njihovo število tako majhno, da ne more vplivati na končni rezultat volitev. Točni podatki bodo dobljeni, ko bodo prišli zapisniki z vseh volišč. V vseh primerih bo uvedena preiskava, krivci bodo pa najstrožje kaznovani. V Budimpešti je na dan volitev policija aretirala 17 oseb, ki so osumljene takšnih zlorab.

Poročilo demokratične armade Grčije

Demokratična armada v svoji ofenzivi osvobaja nove dele grškega teritorija

Monarhofašistične čete povsod pognane v beg

LONDON, 1. sept. (Tanjug.) Radio postaja grške demokratične armade je v svoji oddaji 31. avgusta objavila poročilo vrhovnega štaba demokratične armade, v katerem je rečeno:

Enote demokratične armade, ki vrše ofenzivne operacije v osrednjem območju gore Pinda so zavzele vasi Milijana, Katavotra, Rematna, Pijes, Grevio, Mesunda, Tetragi in Lipso, kjer so se z njenimi združile izvidnice enot s severa in juga. Zaplenjene so bile velike količine orožja in municije.

V drugih manjših spopadih so naše enote ujele 50 vojakov monarhofašističnih oddelkov za samoobrambo. V raznih vaseh so bila zaplenjena skladišča orožja: streljane, ekraziti, manjši metalci in velika količina municije. Oddelki orožništva in monarhofašistov v Afitu in Anfilohiju so panično bežali, ko so se pojavile naše enote. Na območju Evropolis in Aliteje v pokrajini Agrafe sta dve četi demokratične armade napadli neko vladno enoto. Po ogroženem borbi je bil sovražnik popolnoma razbit in razpršen. Druge enote so napadle četo vladne vojske 564. bataljona na gričih v bližini vasi Nerada v območju Agrafe. Sovražnik je panično bežal. V teh operacijah je sovražnik doživel resne izgube padlih in ranjenih. Ujetih je bilo 7 sovražnih vojakov, ki pa so bili takoj izpuščeni. Zaplenjene so bile znat-

ne količine orožja in municije, raznega materiala in živil.

V noči od 25. do 26. avgusta so naše enote napadle orožniško postajo pri Karahiti. Orožniki so zbežali in pustili enega padlega. Zaplenjen je bil arhiv, orožje, municija, obleka in življenjske potrebščine. Poslopje orožniške postaje je bilo razstreljeno.

Enote demokratične armade so zavzele na Peloponezu vas Langadijo pri Kinuriji, potem ko so poprej zlomile odpor monarhofašističnega orožništva. Neki močnejši oddelki demokratične armade je zavzel mesto Kataligijon v območju Kožane, potem ko je zlomil odpor orožniških sil. Dne 29. avgusta so enote demokratične armade prišle v ostro borbo v območju Katerine s silami monarhofašističnega orožništva. V bližini Lamije so enote demokratične armade zavzele vasi Agios, Georgios in Paleonkastro.

V poročilu demokratične armade za dne 1. septembra je rečeno, da je vojaško preko sidišče v Lamii obšlo na smrt 7 vojakov 650. bataljona vladnih čet in 30 vojakov istega bataljona na dosmrtno robijo pod obtožbo, da so zapustili položaj pred sovražnikom. Toda to niso edini vojak, ki so bili obsojeni na smrt in na dosmrtno robijo. Teh je na stotine, medtem ko je na tisoče drugih vojakov interniranih na zapuščenem kamnitem otoku Markonizi.

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Rezultat volitev na Madžarskem. — V kočevskem rudniku že pet mesecev presegajo svoj proizvodni plan. M. I. Kalinin: Glavna naloga učiteljev je vzgoja novega človeka. — Proslave Vuka Karadžića. Govor maršala Titova ob otvoritvi Titovih zavodov »Litostroj« v Ljubljani. Gospodarstvo. — Dopisi. Zunanja politika. — Fizkultura.

V kočevskem rudniku že 5 mesecev presegajo svoj proizvodni plan

Prve tri mesece letošnjega leta v kočevskem rudniku niso dosegli mesečnega proizvodnega plana. Takrat je bil rudnik, kot navadno v tem času poplavljen in prva dolžnost delavcev je bila izčrpati vodo. Potem pa so stalno presegli svoj mesečni plan, kljub temu da jim ga je direkcija že dvakrat zvišala: v juniju so za 12 % presegli plan, v juliju za 1,71 %, v avgustu pa po zadnjih poročilih zopet za 6,45 %. Do teh znatnih uspehov je po eni strani pripomoglo

seji upravnega odbora (prisotnih je bilo le 5 tovarišev) prebrali okrožnico zveznega tajništva, ki priporoča skrbno proučitev pravilnika v 55. številki »Uradnega lista FLRJ«. Upravni odbor je ugotovil, da bi bilo to res dobro preštudirati, sprejel pa ni nikakega določenega sklepa in najbrž ne ve, da je to »Pravilnik o higienskih in tehničnih varstvenih ukrepih pri rudarskem podzemeljskem delu«, ki je izšel v Uradnem listu že 1. julija 1947. Na obratnih konferen-

kopice drugih stvari na splošno omeniti v nekaj stavkih, da »tako ne sme iti naprej in ni dostojno rudarja«. Konkretnih primerov je dovolj za statistiko (nov grafikon v čakalnici), kako produkcija n. pr. ob ponedeljskih pada in kaj to pomeni za plan.

Ali pa strokovni tečaj. Vodstvo podjetja je organiziralo že dva. Toda oba krat je bilo le malo zanimanja in nazadnje tečaja niti dokončali niso vsi, ki so ga v začetku obiskovali. In vendar je dana možnost, da delavci po opravljenem izpitu napredujejo v višjo kategorijo, zlasti pa je potreben za učence, ki lahko postanejo po izpitu kopači. Sindikat bo moral pravilno popularizirati te tečaje in na ta način skrbeti za dvig strokovnega kadra.

Kulturno prosvetna komisija je bila doslej premalo aktivna in šele sedaj razmišlja, kako bo uredila rdeči kotiček, kjer bo prostor za razne sestanke, kjer bodo imeli knjižnico, radio in drugo kar je potrebno za poživitev sindikalnega življenja. Sindikalnih študijskih krožkov ni bilo. Študijski krožek ima partijska organizacija in v zadnjem času mladinska organizacija. Ali bosta ta dva krožka ostala osamljena? Kako se da vzbuditi zanimanje za študij ima sindikat najlepši primere pri mladini, ki pogosto in rada hodi na študijske sestanke kar je dosegla s pravilno agitacijo in dobro izbranim programom. Ko bodo vzbudili interes za študij med člani sindikata, je treba omogočiti tudi tistim, ki se zdaj izgovarjajo, da predaleč stanujejo, dovolj k sestankom. Uprava podjetja je nabavila avto, da bo vozila na delo oddaljene rudarje. Z malimi stroški bi sindikat dosegel, da bi prihajali njegovi člani z avtom še na sestanke. Prav gotovo drži, da vlada zdaj prevelika zapuščeno pri kulturno prosvetnem delu, katerega cilj je vzbuditi zavest, kako se dosega in čemu so potrebni uspehi v produkciji. Res je, da kočevski rudnik dosega uspehe, res je pa tudi, da bi bili uspehi še večji z boljšo delovno zavestjo vsega kolektiva.

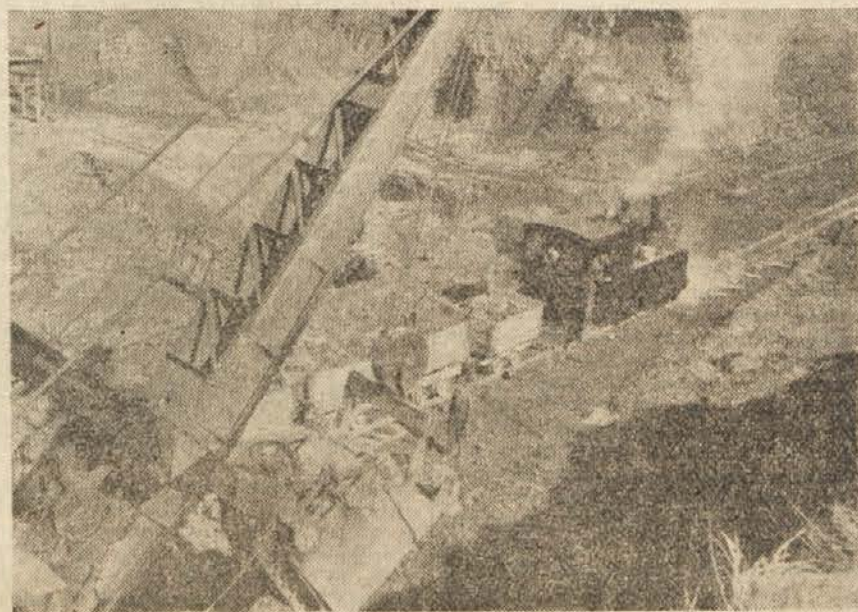
DOBRO SINDIKALNO DELO BI SE POVEČALO USPEHE

Važno je tudi vprašanje izboljšanja življenjskih pogojev rudarjev. Stanovanjski problem, zboljšanje oskrbe in nazadnje tudi vodovod v Kočevju, so trdi oreh, ki jih včasih manj, včasih bolj uspešno obdelujejo. Letos građe dve stanovanjski zgradbi, ki sta zdaj že pod streho in bo v njih 16 družinskih stanovanj. V načrtu so imeli več, toda obljubljeni kredit se je zmanjšal. Da bo pa vsaj deloma omiljena stanovanjska kriza, so se odločili za zidavo na temeljih starih porušenihi hiš. To bodo enosobna stanovanja, ki pa im bodo prihodnje leto v podstrehi dodali še po eno sobo. Za prihodnje leto je v načrtu tudi modernizacija in večji stanovanjski blok. Zdal građe in pripravljajo tudi kletke za industrijski magacin. Od 1. julija dalje, ko posluje industrijski magacin, se je v maršičem izboljšala preskrba delavcev in skrbje tudi za zalogo v zimskih mesecih. Tako bo sindikat organiziral v dogovoru z upravo državnih ekonomij pobiranje jabolk, katerih je mnogo v zapuščenih kočevskih vaseh, in sicer tako, da dobi polovico nabranih jabolk sindikat, ki jih bo po nizki ceni prodal v magacin.

Se vedno pa je slabo urejeno za preskrbo udarnikov. Kočevski rudnik ima 22 udarnikov, tudi druga podjetja v Kočevju imajo udarnike, toda doslej je mestni odbor le malo ukrenil, da bi dobili udarniki, kar jim pripada. Petkratni udarnik rudar Miha Južnič doslej še ni mogel izkoristiti nobene svojih udarniških nakaznic. Zdal ko je industrijski magacin rudnika neodvisen od mestnega in okrajnega odbora, bi se lahko pobrigal še za kontingent racioniranega blaga za udarnike (kot so to storili industrijski magacini zasavskih premožnikov). Pravilen odnos do udarništva ne dopušta, da bi udarniki nosili v žepu neizkoriščene nakaznice, ker je to nazadnje v škodo razvoju in pospeševanju udarništva.

Tudi z vodo imajo krize v Kočevju, posebno še pri rudniku. Zdal v mestu pripravljajo vodno napeljavo, toda s tem še ni rečeno, da bo povsem zagotovljena voda za rudnik. Najboljša rešitev bi bila, da si rudnik zgradi lasten vodovod, za kar ima možnosti in je vodstvo o tem že razmišljalo, toda ni dobilo privolitve od mesta. Te dni morajo voziti vodo za rudnik iz mesta in kakšna pride do rudarja v rovu, če se potem ves dan pari na soncu pred menzo, kot je bilo to pretekli teden!

To je nekaj ugotovitev o dobrih in slabih straneh dela ter življenja v kočevskem rudniku. Kot smo že omenili, pa rudnik že nekaj mesecev presega svoj mesečni proizvodni plan. Z odpravljanjem pomanjkljivosti pa bosta sindikat in uprava nudila možnost delovni kolektiv svoje uspehe še povečati.

V kočevskem rudniku uspešno napreduje odkrivanje novega dnevnega kopa

razširjenje jame in ostale tehnične izboljšave, po drugi strani pa zavest delavcev in strokovnega osebja. Zlasti drugo je prišlo do izraza pri zvišanju proizvodnega plana in bo s pravilnim, vsestranskim in vztrajnim ideološkim ter kulturno prosvetnim vzgajanjem delavcev privedlo do novih zmag, ki kaže da jih je mogoče doseči po dosedanjem stalnem preseganju plana.

Z razširjenjem jame se je v avgustu za 10 % povečalo število odkopov. Visoko produkcijo je pospešilo povečano število delovnih mest pri odpiranju in pripravljanju novih odkopov, saj je bilo v avgustu 50 % več delovšč kot v juniju in juliju. V jami je pričela ta mesec obratovati že tudi druga zavornica, po kateri izvažajo premož, medtem ko je dosedaj obratovala le ena.

Tudi dnevni kop, kjer zdaj delajo v vseh treh izmenah, je dal z odpiranjem novih slojev možnosti za večjo produkcijo. Novi dnevni kop odkriva na severnem odseku in bo v jesenski in zimski sezoni dal več tisoč ton premoža. Stari dnevni kop počasi opuščajo, forsirajo pa delo na novem dnevnem kopu, in sicer z odkrivanjem jalovih plasti z bagrom in s pripravami za izvoz premoža.

Za mehanizacijo ima uprava rudnika marsikaj v načrtu, kar pa se da le postopoma izvesti. Tako je že zgrajena transformatorska postaja, zama pa pričakujejo novih transformatorjev. Prav tako je z vrtnalnimi stroji — v Kočevju še vedno trtajo z roko. Že dali časa imajo obljubljeni, da dobe vrtnale stroje in pred kratkim je celo dospela pošiljka z oznako, da so v njej vrtnali stroji. Toda v zavoju so bila električna stikala.

ZBOLJSANJE ŽIVLJENJSKIH POGOJEV RUDARJEV

Za zboljšanje pogojev dela, za odpravo raznih tehničnih pomanjkljivosti je do neke mere v pomoč upravi rudnika sindikalna podružnica in delavski inšpektor. Tako je na njihov predlog dala uprava popraviti zapornice, tire, vozčke itd. Pomanjkljive pa so razne zaščitne in higienske naprave. Tako je še premalo omarić za prvo pomoč. Zaradi umazanih kozarcev za pitno vodo je bilo že nekaj obolenj. Sindikat in delavski inšpektor se premalo zanimata za razne uredbe in pojasnila naših oblasti v zvezi s temi vprašanji. 29. avgusta so na

Glavna gradbena dela na hidrocentrali na Mariborskem otoku končana

Brzjavka delovnega kolektiva GRADIS - Mariborski otok predsedniku vlade LRS Mihi Marinku

PREDSEDNIK VLADE LR SLOVENIJE TOV. MIHA MARINKO LJUBLJANA

Delovni kolektiv GRADISA - hidrocentrala Mariborski otok, zbran na masovnem sestanku ob zaključku glavnih gradbenih del, Vam pošilja svoje pozdrave in zagotavlja, da bo tudi v bodoče poštitovalno izvrševal naloge za izvedbo Titove petletke. GRADIS - Mariborski otok.

M. I. Kalinin:

Glavna naloga učiteljev je vzgoja novega človeka

Morda se je včeraj o tem govorilo, danes pa kakor vidite, ni nihče nič vpraševal, kako je z vašimi otroki, kako napreduje delo z njimi in kakšni so odnosi do otrok. Tovariši je tu mimogrede omenil: »V delavskih domovih je uvedena dežurna služba. Dežurni skrbijo, da otroci s svojim vedenjem ne kršijo reda.« Ali je tako? (Odgovor učiteljev: »Da.«)

Ali hočete, da postane otrok povprečen državljan, človek 45 let z malo pokvarjenim želodcem? (Smeh). Ali hočete, da bo otrok točna vaša slika — slika odraslih ljudi? No, otroci imajo tudi preveč iniciative. Če bi bil jaz učitelj in če bi bili otroci kdaj poredni, toda tako, da bi pri tem prišla do izraza hrabrost, bi to hrabrost na neki način izpodbujal. Za vsako porednost bi jih pa malo grajal, kar bi bilo tudi vse. Seveda je treba razlikovati med porednostjo in porednostjo.

Če bi me vprašali, kaj se v sedanjem trenutku zahteva kot najglavnejše od učitelja bi odgovoril: Vzgajati novega človeka. (Mi o tem pogosto govorimo in jaz zdaj ne govorim nič novega). Pri nas se ustvarja nov človek socialistične družbe. Temu človeku je treba vcepljati najboljše človeške lastnosti. Zakaj tudi ta novi socialistični človek ni brez človeških čustev. Človek je človek. Iz tega je treba izhajati.

Kakšne človeške lastnosti je treba vcepljati? To je, prvič ljubezen do svojega ljudstva, ljubezen do delovnih množic. Človek mora ljubiti ljudi. Če jih bo ljubil, bo živel bolje, njegovo življenje bo bolj veselo, kakaj na svetu ne živi nihče slabše od mizantropov — sovražnika ljudi. Mizantrop živi najslabše med vsemi.

Drugič — poštenost. Otroke je treba navaditi poštenosti. Za ta namen se mora učitelj po mojem mnenju stalno boriti z vsemi pedagoškimi metodami, kolikor jih je. Ne lagati, ne goljufati, ampak se vesti pošteno.

Tretjič — hrabrost. Socialistični človek je človek dela. Hoče osvojiti svet, toda ne le svet na zemeljski krogli temveč tudi hoče odkriti vesolje s svojim umom.

Četrtič — tovariška povezanost. Potrebna je tovariška povezanost. Potrebna je že zaradi tega, ker smo obkoljeni s kapitalističnim svetom, ker se vrši sistematična gonja proti naši Zvezi in sleherni buržujski pričačuje ugodnega trenutka, da bi zdrobil Sovjetsko zvezo. Seveda ne bodo pričakali takšnega trenutka, to pa pomeni, da je Sovjetska zveza lahko zaščitena samo z jeklenim zidom. ZSSR bo še močnejša, če bomo pri sovjetskih ljudeh od mladosti vzgajali tovariško povezanost — dejansko trdno tovariško povezanost od šolske dobe. Tedaj, ko bo človek prišel v Rdečo armado ali na fronto, se bo laže vključil v borbeno povezanost. Prišel bo, ko ga bo že vezala ljubezen do socialistične domovine.

Petič — ljubiti je treba delo. Ne le ljubiti, temveč biti tudi v dostojnem odnosu do dela, imeti vselej trdo pred oči, da človek, ki živi in je, pa ne dela, je tuje delo. Ni potrebno, da vam dolgo govorim o tem. O tem je treba govoriti učencem. O delu je treba posebej načiti vprašanje. Pogosto govorimo: »Delo je stvar časti«. Voditelj je izrekel geslo: »Delo je stvar časti«, če pa boste vi samo ponavljali, da je »delo stvar časti«, to ne bo dovolj. Izpolnitev volje

voditelja, volje Partije in ljudstva ni v tem. Otroci morajo videti konkretno, da je delo zares stvar časti. Otroka ne more goljufati. Najsi je še kaj najmanj neresničnega, vendar otrok ne bo verjel.

Lahko bi nadaljevali z naštevanjem lastnosti novega človeka, toda jaz se bom omejil samo na te. To so lastnosti marksista-leninista. Toda to se zahteva tudi od slehernega človeka, ki zdravo misli. Prav v tem je vrednost naše teorije — ker zahteva to, kar se zahteva od poštenega človeka, ki zdravo misli.

Disciplina — kar se razume samo po sebi — izhaja iz teh lastnosti, o katerih sem pravkar govoril. Otroci radi razbijajo in kvarijo. Tudi mi smo bili taksi. Vihotapiti se v tuj sadovnjak — to je bil užitek: ukradena jabolka so se zdelala slajša od lastnih ali kupljenih. Vendar je treba govoriti, naj ljudje pazijo na vrednote in jih varujejo. Ne sme se samo razbijati, temveč je treba tudi graditi — v tem je bistvo. Mi ne podiramo le starega, mi smo tudi graditelji novega.

Mislím, da se učitelj mora že roditi, ne pa le, da se izuči za učitelja, da bi bil zares učitelj. Učitelj ima pri delu mnogo težav in njegova odgovornost je velika. Seveda poučevanje nekega predmeta je poglavitno delo, toda med drugim učenci tudi posnemajo učitelja. Vidite, zakaj pojem, kaj je učiteljstvo, njegovo vedenje, njegovo življenje, kako se loti vsake stvari — vse to na ta ali oni način vpliva na vse učence. To je pogosto neopazno. Vendar to ni dovolj. Mirno se sme reči, če je učitelj zelo ugleden, tedaj pri nekaterih ljudeh ostanejo za vse življenje sledovi vpliva tega učitelja. Zato je torej tudi pomembno, da učitelj pazi nase, se zaveda, da sta njegovo vedenje in njegovo ravnanje pod natančnejšo kontrolo, pod kakršno ni noben drug človek na svetu. Več deset parov otroških oči ga gleda in nič ni bolj pazljivega, budnejšega in nikamor se bolj ne vtisnejo razni odtenki človeškega življenja, kakor v otroško oko, nihče tako ne ujame vseh podrobnosti, kakor otroško oko. To je treba upoštevati.

Bojim se samo, da bi zaradi tega ne mislili, da se morate držati nenaravno. To prav tako ni dobro in bi bilo popolnoma nepravilno. Nujno je potrebno, da je učitelj naraven in iskren pri reševanju uradnih otroških zadev, pri vprašanju kazni itd. Recimo, da je deček razbil šipo ali užalil deklico, odnosno deklica dečka. Tu ne smemo upoštevati le dejstva kot takšnega, temveč tudi, kako bo vplivala na otroško duševnost ta ali ona rešitev tega vprašanja. To je brezpogojno potrebno. Vendar imajo otroci svoj »pravni kodeks«. Recimo, da so se otroci stekli, nekemu so razbili nos, ki se je potem prišel pritožiti. Celotno nevtalni deček ga bo zato obsojal ter dejal: »Tožljivec! Rad bi se pretepel, potem pa se greš pritoževati!«

Glavno je, da si pošten do otrok, da pazi nase, vzgaja naše otroke tako, da bodo zares dobri, zares socialistični državljani — pošteti, habri z razvitim tovariškim čutom, disciplinirani v mejah otroške mentalitete in otroških možnosti. In končno, tovariši, treba je, da pri otrokih ostanejo dolga leta živi vtisi najbolj vtihi in spomini o šoli. Če dosežete, da bodo vaši učenci ohranili vse življenjske spomine o šolskih letih, kot o »prekrasnih letih, je že to dobro znamenje.

To je torej, kakor se zdi, glavno, kar se zahteva od učitelja.

Zasedanje Zveze slovenskih izseljencev v Celovcu

Po uspešni borbi za priznanje Zveze, zahtevajo izseljenci popolno povračilo škode

Celovec, 2. septembra. (Tanjug.)

V Celovcu je bilo zasedanje širšega odbora Zveze slovenskih izseljencev. Predsednik zveze Vinko Greblacher je imel govor, v katerem je poudaril, da je bila Zveza slovenskih izseljencev priznana šele po 18 mesecih vztrajnega boja, kar dokazuje sovravno stališče avstrijskih organov do koroških Slovencev, zlasti pa do fašističnih žrtve. Greblacher je pozval slovenske izseljence, naj tudi v bodoče vztrajajo v boju za svoje pravice.

Nato je podal dr. Mirt Zwitter poročilo o borbi zveze za njeno uradno priznanje. V svojem poročilu je Zwitter dejal, da je bila ustanovna skupščina zveze 1. januarja 1946. leta in da je minulo precej časa, da je bila zveza priznana. Nadalje je poudaril, da so skušale avstrijske oblasti že leta 1945 preprečiti vrnitev slovenskih izseljencev v domovino, da prav tako niso hotele priznati slovenskih žrtve in da so skušale za vsako ceno onemogočiti njihovo delo. Tako so avstrijske oblasti aprila 1946. leta napadle v Celovcu slovenske izseljence. V Celovcu je bilo celo prepovedano, da bi bila maša za žrtve padle v izseljeniških taboriščih. 12. avgusta istega leta je sedanjí direktor za varnost na Koroškem polkovnik Stösser, ki je bil sicer bivši hitlerjevski oficir, v sporazumu s tedanjim deželnim glavarjem in znanim kolaboracionistom Pieschom, prepovedal v nasprotju z zakonom Zvezo slovenskih izseljencev. Proti temu sklepu je zveza protestirala, prav tako je pa tudi Osvobodilna fronta za Slovensko Koroško protestirala pri deželni vladi. Zwitter je nato poudaril, da je bil zaradi ostre spomenice, ki so jo slovenski izseljenci 27. julija 1947. leta poslali deželnemu glavarju, v kateri so ožigalsko nezakonitosti avstrijskih oblasti, tedanjí notranji ministri prisiljeni razveljaviti prepoved Zveze. Prav tako je bila zaradi pritiska javnega mnenja deželna vlada na Koroškem prisiljena sklicati sejo tako zvanega odbora za povračilo škode, na kateri je predstavnik zveze v imenu slovenskih izseljencev poudaril njihove zahteve. Značilno je, da deželni glavar in njegov namestnik nista zavzela določenega stališča na seji, iz česar je bilo mogoče jasno videti, da sedanje koroške oblasti tudi v bodoče nimajo resnega namena, da bi povrnilo škodo, povzročeno slovenskim izseljencem.

Ko je podrobno pretresel današnji položaj zveze, je širši odbor sprejel resolucijo, v kateri se med drugim zahteva, naj se slovenskim izseljencem prizna in oceni storjena škoda; naj se jim takoj prizna vse pravice, ki jim pripadajo po zakonu o žrtvah nacizma; naj se jim oprosti vseh davčev v živini in drvah, dokler ne bodo dosegli stanja pred njihovo preselitvijo in dokler jim ne bo povrnjena celotna škoda, ki so jo pretrpeli; naj se da prednost slovenskim izseljencem pri nabavljanju gradbenega in drugega materiala. V resoluciji se na koncu zahteva brezpogojno kaznovanje vseh vojnih zločincev.

Koroški otroci na obisku v Ljubljani

Ljubljana, 2. septembra. Danes so koroški otroci, ki so pred kratkim prišli v poštinski kolonijo v Predvorju pri Kranju, obiskali Ljubljano. Koroške otroke so pričakali ljubljanski pionirji, ki so jih ob prihodu pozdravili ter jim izročili darila. Koroški otroci so po sprejemu obedovali, nato pa odšli na nebotičnik, od koder so si ogledali mesto.

Medtem je v sejni dvorani IO OF predsednik GO LMS, tov. Perovšek Franc, sprejel delegacijo koroških pionirjev. V živahnem razgovoru so pionirji pripovedovali o svojem življenju in delu ter o svojih vtisih, ki so si jih pridobili v Sloveniji. Tov. Perovšek jim je nato govoril o nalogah, ki jih bodo morali še izvršiti v skupni borbi koroškega ljudstva za svobodo in lepše življenje.

Volitve v KLO v Črni gori

Cetinje, 2. sept. (Tanjug.) Prezidij Ljudske skupščine LR Črne gore je sprejel ukaz o razpisu volitev odbornikov za krajevne in mestne ljudske odbore na ozemlju Črne gore, ki bodo 19. in 26. oktobra letos.

Občni zbor združenja slepcev FLR Jugoslavije

Zagreb, 2. septembra. Včeraj se je v Zagrebu začel občni zbor združenja slepcev FLR. Občnemu zboru so prisostvovali ministar za socialno skrbstvo LRH dr. Hinko Krizman, predsednik združenja slepcev Stevo Uzelac, predstavniki ministrstev za socialno skrbstvo, predstavniki posameznih ministrstev LR Hrvatske in zastopniki množičnih organizacij.

Francoska sindikalna delegacija v Zagrebu

Zagreb, 2. septembra. Včeraj so prispele iz Splita v Zagreb člani francoske sindikalne delegacije, ki so jo postaja sprejeli predstavniki krajevnega sindikalnega sveta. Francoski gostje so si ogledali mesto ter se pri tem predvsem zanimali za delo zagrebških delavcev in prostovoljnega dela frontovcev ter mladine.

Začetek proslav ob stoletnici zmage srbskega narodnega jezika

Odprta je velika razstava srbske knjige in Karadžićevih del

V zvezi s proslavo Vuka Karadžića, Djure Daničiča in Branka Radičevića je bila danes odprta v prostorih »Jugoslovanske knjige« razstava srbske knjige.

Slovesni otvoritvi razstave so prisostvovali podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Moša Pijade in Dimitar Vlahov, sekretar Prezidija Mile Peruničič, ministra zvezne vlade Vlada Zečević in Zaim Sarac, predsednik komiteja za šole in znanost vlade FLRJ Marjan Stilič, podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine LR Srbije Milan Smiljanić in sekretar Prezidija dr. Milorad Vlačković, podpredsednik vlade LR Srbije Petar Stambolić, minister vlade LR Srbije Mitrović Džilas, predsednik komiteja za visoke šole in znanost vlade LR Srbije Milka Mirić, Miloš Carević, predsednik Centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj, predsednik Srbske akademije znanosti dr. Aleksander Belić, predsednik Vseslovenskega komiteja Božidar Maslarić, rektor beograjske univerze dr. Stevan Jakovljević, publicist Boris Ziberl, predsednik Zveze jugoslovanskih književnikov Ivo Andrić in številni kulturni ter javni delavci.

S strani diplomatskega zbora je bil navzoč poslanik LR Bolgarije Sava Ganovski. Otvoritve razstave se je udeležil tudi predsednik bolgarske akademije znanosti Todor Pavlov.

Razstavo je otvoril predsednik Združenja književnikov Srbije univerzitetni profesor Milan Bogdanović, ki je med drugim dejal:

»Z razstavo srbske knjige se začena velika narodna proslava za našo kulturo tako pomembnega leta 1847, to je proslava Vuka Karadžića in njegovih glavnih soborcev Branka Radičevića in Djure Daničiča. Srbska knjiga je neolčljivo povezana z imenom Vuka Karadžića. Književnost je njegovo borbeno področje. Ko proslavljamo velikega reformatorja naše književnosti in naše kulture, se nam sam od sebe vsiljuje bežen pregled srbske

knjige in srbske književnosti. To ni izčrpen bibliografski pregled srbske knjige, niti razstava, ki bi zanimala bibliofila. To je razstava knjige za našega današnjega človeka, za državljana te dežele, ki lahko šele danes v pravem smislu kulturno dojema in ki aktivno želi priti do spoznanja. To je razstava za mladino, za delavce, za kmete, dijake in študente, ki jim lahko nekaj konkretnega pokaže, ki je lahko zanje poučna. To je dejansko konkretiziran, v obliki razstave podan pregled srbske književnosti.

To določa razstavi tudi njen drugi značaj. Ta razstava daje pregled naše knjige in naše književnosti po liniji trajnih vrednot, tako da bkrati v neki meri predstavlja pregled pozitivne, zdrave kulturne dediščine v naši književnosti. Razstava se torej v glavnem omejuje na književnost, pri čemer jo prepletajo samo najvažnejši pojavi z raznih znanstvenih področij, zlasti iz začetka naše nove kulturne dobe.

Književno delo od srednjega veka do Vuka Karadžića in od Vuka Karadžića do danes prikazuje razstava v najvažnejših in najodločilnejših trenutkih.

Vuk Karadžić je dal srbskemu narodu književni jezik in to z izrazito kulturno revolucionarno aktivnostjo. Revolucionarni značaj Karadžićeve reforme se izraža tudi v odporu, ki so ga do te reforme pokazale tuje nazadnjaške in reakcionarne družbene sile. S Karadžićevo reformo pa se naša kultura nacionalizira, naša književnost se povezuje z narodom in k njemu usmerja. To je dalo pogoje za romantiko, ki se pri nas ne razvija nazadnjaško, ampak ima napreden značaj. Ta reforma je dala kmalu zatem pogoje tudi za realizem, ki je prav v jeziku, ki ga je dal naši književnosti Vuk Karadžić, naša možnost, da se oglasi in z vse vobino izrazi. Od Vuka Karadžića do Svetozarja Markovića, do naših dni poteka razvojna črta naše književnosti in naše kulture konstantno, neprekinjeno, v glavnem v eni smeri.«

»Vrnili smo se, ker je naša dežela na poti k socializmu«

so na tiskovni konferenci izjavili naši izseljenci iz Kanade

Reka, 2. septembra. (Tanjug.) Predstavniki druge skupine izseljencev-povratnikov iz Kanade so včeraj priredili v Opatiji tiskovno konferenco. Na vprašanje, iz katerih razlogov so se odločili za vrnitev v domovino, je predsednik podobora izseljencev-povratnikov Stjepan Saban odgovoril:

»Osnovna stvar, ki nas je privedla do tega, da se vrnemo v domovino, je dejstvo, da se v naši deželi ustvarja novo življenje, da je naša dežela na poti k socializmu, kjer delavci ni in ne bo več izkoriščan, ampak kjer dela za sebe, za svoje ljudstvo in domovino. Zelja po vrnitvi v domovino se je pojavila že v teku herojske osvobodilne borbe naših narodov, konkretno obliko pa je dobila po zaključku te vojne. Ustanovili smo odbor in se odločili za vrnitev v domovino, ki je potovala iz Kanade v domovino prva skupina izseljencev. Po tej naši drugi skupini, katere predstavniki smo mi, bo prišla letos še ena skupina, s katero se bo zaključilo letošnje potovanje »Radnikat« iz seljenci. Vračanje izseljencev se bo nadaljevalo v teku

prihodnjega leta.

V Vancouverju — navajam kot primer — je še preko 3000 naših izseljencev, ki bi se želeli kar po vrsti vrniti v domovino. Številni izmed njih so že prodali svoja posestva in hiše ter kupili stroje in orodje ali pa vložili denar v fond za izgradnjo dežele.

Izseljenci so za tem govorili o svojem življenju na ladji in o prirčnem sprejemu. Na vprašanje, kakšni so njihovi načrti za vključitev v delo pri izgradnji dežele, je predstavnik izseljeniške mladine Nikola Kopajčić rekel:

»Prišli smo v svojo domovino, da bi se od naših delavcev v domovini naučili, ker smo veliko slišali o njihovem novatorstvu in iznajdbah. Pripravljeno smo, da vse svoje sile, vse kar smo si pridobili v tujini, stavimo na razpolago domovini. Mi ne pričakujemo tukaj udobnosti, ampak nalog, da bi se čim prej vključili v proizvodnjo ter pomagali pri izpolnitvi petletnega plana. Zavedamo se vsega tega in prav zaradi tega razloga homo šli tjakaj, kamor nas bodo določili in tjakaj, kjer smo najbolj potrebni.«

Agenti mednarodne reakcije in Vatikana so organizirali provokacije v Lanišču

Resolucija Izvršnega odbora SIAU

Izvršni odbor SIAU je na svoji zadnji seji sprejel v zvezi z dogodki v Lanišču sledečo resolucijo:

V zvezi z dogodki v Lanišču Izvršni odbor Slovensko italijanske antifašistične unije ponovno opozarja na provokacije, ki jih organizira Vatikan in njegovi krajevni agenti. Izrabljajo verska in antifašistična čustva prebivalstva ter veliko strpnost, ki jo ljudska oblast kaže do cerkvenih krogov, povezanih z mednarodnimi reakcionarnimi silami, skušajo povzročiti nered, s tem diskreditirati ljudske ustanove in napredna demokratična gibanja in na tak način razdvajati ljudstvo. Ker tega ne morejo doseči s politično-socialnimi gesli, skrivajo svoje reakcionarne namene za verski plašč.

Vatikan je važna postojanka imperialističnih sil v borbi proti svetovni demokraciji, proti državam, kjer vlada ljudska oblast, posebno pa proti Jugoslaviji.

Vprav v trenutku, ko se z vzpostavitvijo STO-ja in z dokončno vključitvijo Istre v Jugoslavijo bližamo stabilizaciji obsežnega evropskega področja ter normalizaciji odnosov med prizadetimi državami, so krajevni agenti mednarodne reakcije ter Vatikan s škofom Santinom na čelu organizirali provokacije, posluhujoč se pri tem ljudi, ki so jim v svoji naivnosti nasledili.

Ni slučaj, da so se incidenti pripetili kmalu po obisku anglosaških cerkvenih dostojanstvenikov, ki so potrdili obstoj popolne verske svobode v Jugoslaviji.

Polna odgovornost za to, kar se je zgodilo, pade na vatičanske pobudnike, na organizatorje provokatorskega delovanja v našem mestu, kakor tudi na njihove agente v coni B in na tiste, ki so jim nasledili.

Dokaz o premišljenem poizkusu, preprečiti utrditev miru in ureditev povojnih vprašanj z incidenti, katerim hočejo dati svetovni pomen, je tudi v tem, da voditelji strank bivšega CLN-a, ki so sedaj vse v službi mednarodne in vatičanske reakcije, postavljajo zahtevo zunanji intervenciji na področje, ki se na podlagi pogodb ne da osporavati. S tem poživljajo vojnohujska upanja in skušajo ovirati pomirjenje duhov, ki je osnovna važnost za razširitev demokratične fronte in pogoj za demokratično rešitev vseh krajevnih vprašanj.

Izvršni odbor Slovensko-italijanske antifašistične unije obsoja sleherni provokatorsko zadržanje in poziva vse demokrate, naj bdijo, da se provokacije ne ponove, in naj združijo vse svoje sile v korist krajevnega prebivalstva in svetovnega mira.

**DOBRODOŠLI FIZKULTURNI BALKANSKIH NARODOV!
ŽIVELO BALKANSKO PRVENSTVO NAJBOLJŠIH ORODNIH
TELOVADCEV DEMOKRATIČNIH BALKANSKIH DRŽAV!**

Češkoslovaška zunanja politika mora biti politika naslonitve na SZ

Govor predsednika Gottwalda na zborovanju KP ČSR

Praga, 2. sept. (Tanjug). Na nedeljskem zborovanju Komunistične partije Češkoslovaške v Pardubicah je govoril pred 30.000 udeleženci pod geslom »Kongres graditeljev republike« predsednik češkoslovaške vlade Klement Gottwald o zunanje in notranje političnem položaju.

»Glavna naloga naše zunanje politike je v tem, da si prizadevamo zavarovati republiko pred novim Mdnchenom. Sedanja Nemčija ima v veliki meri vpliv na našo politiko. Naša republika je bolj kot katera koli druga država zainteresirana, da se nemški imperializem ne postavi ponovno na noge, in da ne obnovi svoje reakcionarne napadalne politike.

Sovjetska zveza ustvarja v svoji okupacijski coni Nemčije predpogoje, da bi postala Nemčija v bodočnosti sosed, s katerim se da živeti v miru. Medtem pa druge velesile ne izvajajo takšne politike.

Ko je podčrtal pomen besed predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša, da Češkoslovaška ne leži med

vzhodom in zapadom, temveč med Nemčijo in Sovjetsko zvezo, je predsednik Gottwald rekel, da je to dejstvo odločilno za češkoslovaško zunanje-politično usmeritev, in da njena politika ne more biti drugačna kakor politika slovenske solidarnosti in naslonitve na Sovjetsko zvezo.

»Vsakdo izmed nas, ki hoče voditi drugačno politiko, se igra z obstojem naroda in države.«

Predsednik Gottwald je nadalje dejal, da ne sme Češkoslovaška v svoji zunanji politiki sedeti na dveh stolihih ter poudaril, da je mednarodni položaj republike trdnjši kot kdaj koli, zahvaljujoč sodelovanju s Sovjetsko zvezo.

Poudarjajoč pomen ugodnih trgovinskih in gospodarskih pogodb s slovenskimi državami je predsednik Gottwald nadaljeval: »Če želi kdo prepričati češki in slovaški narod o tem, da so posledica naše današnje zunanje politične usmeritve žrtve gospodarskega značaja, tedaj popolnoma zavestno vara naš narod. Zelo radi bi sprejeli pomoč od zapada, toda svoje neodvisnosti in svoje svobode ne predajamo. Ne pulimo se za pomoč, ker dolarsko posojilo samo po sebi še ne pomeni velike koristi v gospodarskem razvoju, kar so že pokazali primeri drugih držav. Nacionalizirana industrija in bančni sistem, kakor tudi naš demokratični režim, nam zagotavljajo, da bomo napredovali tudi brez posojil. Dveletni plan je izpolnjen na gradbenem področju 100%, podžarjena industrija pa dela brez izgub. Velika kovinska podjetja delajo z velikimi dobički.«

Govoreč o prehrani je predsednik Gottwald rekel, da bo kljub slabši žetvi prehrana zagotovljena zahvaljujoč pomoči SZ.

Predsednik Gottwald je na koncu poudaril potrebo složitosti in sodelovanja v narodni fronti, ker je treba izvršiti še velik del programa današnje vlade.

Zahvala kolektiva Titovih zavodov »Litostroj«

Delovni kolektiv Titovih zavodov »Litostroj« se zahvaljuje vsem sindikalnim podružnicam in organizacijam OF, Antifašistični fronti žena, aktivom LMS ter ostalim ustanovam za čestitke in darila, ki so nam jih poslali ob priliki svečanega pričetka obratovanja našega prvega objekta — livarne.

Ob tej priliki obljubljam, da bomo naloge, ki jih postavlja pred nas naš petletni plan, dosledno izpolnjevali ter da bomo brezobzirno odstranjevali vse prepreke, ki bi nas pri izvajanju istega motile.

GOVOR MARŠALA TITA OB OTVORITVI NOVE LIVARNE TITOVIH ZAVODOV »LITOSTROJ« V LJUBLJANI

Tovariši in tovarišice!

Najprej se tu obračam k vam, graditeljem nove velike tovarne, katere otvoritvi danes prisostvujemo in se zahvaljujemo za pošteno in uporno delo vsem onim, ki so prispevali, da se ta tovarna zgradi in da že danes prične z delom, da vlijeva novo kovino, potrebno za zgraditev naše dežele.

V našem petletnem planu, tovariši in tovarišice, je predvideno, da se zgradi mnogo novih tovarn. Od teh mnogih tovarn, ki so se že mnoge pričele graditi, je danes prva odprta tukaj in je pričela dajati dragoceno kovino za izgradnjo naše dežele.

Ko smo si zastavili naš veliki Petletni plan, nismo niti za trenutek podvomili, da nas bodo v tem velikem in napornem delu z navdušenjem podpirali vsi državljani naše dežele. Kadar pravim, vsi državljani, mislim na vse prave rodoljube, na vse one, ki ljubijo novo Jugoslavijo. Delavci v Jugoslaviji imajo pri uresničitvi tega velikega plana dolžnost, da delajo uporno dan in noč, da delajo pošteno in za uresničenje našega plana, ki bo nam in bodočim pokolenjem nudil boljše in srečnejše življenje. Delavci Slovenije so lahko ponosni, da so prvi začeli vlivati železo in jeklo v svoji novi tovarni — za uresničenje tega velikega plana. (Dolgotrajno vzklikanje: Živel naš plan! Živela nova Jugoslavija!)

Tovariši in tovarišice, mi smo šele pri začetku naših velikih naporov in že ta začetek je pokazal, da smo sposobni izvesti naš plan in da ga bomo uresničili. Mnogi so ugovarjali, da je to nekaj nemogočega, mnogi so trdili, da je to megalomanstvo, da je to propaganda in kaj vem še. A mi smo že dostikrat izenačili reakcijo, domačo in ono v inozemstvu. Izenačili smo jo tudi v vojni, takrat, ko so mnogi pripovedovali, da se mi ne borimo, temveč da vodijo kvizling vojno proti Nemcem. Mi smo se uporno borili, da bi dokazali vsemu svetu, da se borimo in da bomo mi zmagali. In dokazali smo. Tudi reakcija se je prebrala o tem in občutila na svoji lastni koži našo trdnost. Danes, ko imamo novo državo, zgrajeno na čvrstih temeljih, ko imamo ljudsko oblast, ko imamo naše narodno gospodarstvo, danes prav tako doživljamo, da reakcija pripoveduje onim, ki omahujejo, da ne bomo mogli uresničiti našega plana. Toda mi ga bomo uresničili, čeprav oni tega ne žele. In vsak dan je vsaka opeka, ki jo vzlamo v kako novo tovarno, udarec po glavi naše reakcije.

Toda, tovariši in tovarišice, pri tem ogromnem naporu, pri ustvarjanju težkih nalog, ki stoji pred nami, imamo velike možnosti in moramo paziti, da naše delo in naš trud ne bosta ovirana. Kajti ne smemo pozabiti, da imamo še sovražnike. Zato je budnost osnovna stvar, ki jo moramo gojiti, da ne bi bili naši napori moteni na kakršen koli način, pa naj bi s strani reakcije znotraj ali s strani reakcije v inozemstvu. Nikar ne mislite, da reakcija v inozemstvu ne želi, da bi nam onemogočila ta načrt. Naš plan ji je in v peti in ona poskuša in bo poskušala preko raznih kanalov zavirati naše delo. Ni dovolj, da smo budni samo proti saboterjem in diverzantom. Te je treba predati oblasti v roke in o tem mora vsak delavec in vsaka delavka, vsak državljani sploh, voditi računa. Toda ni dovolj biti buden samo nasproti njim. Budni moramo biti tudi v tem smislu, da delavci v svoji sredi ne trpe onih, ki ali s svojo malomarnostjo ali brezdušnim odnosom do ljudske imovine motijo naše delo. Čuvati ljudsko imovino, čuvati vsak kilogram železa, čuvati vsako najmanjšo drobljino, voditi o vsaki stvari računa, tako kakor ga vodimo o svoji lastni hiši, to je potrebno tudi v tej in v vseh naših tovarnah in ustanovah. Kajti ta tovarna je last vas vseh delavcev in vseh državljanov. (Dolgotrajno ploskanje.) Zato čuvajte to tovarno, delajte na tem, da se bo razvila, vztrajajte, da bo delala s polnim tempom v svrhu, ki ji je namenjena, in bodite budni proti vsakomur. Odnos tistih, ki delajo v tovarni, mora biti do njihovega dela tak, kakor to zahtevajo interesi naše skupnosti. Kajti danes niso več nekakšni kapitalisti lastniki naših tovarn, danes je tovarna vaša, ljudska, in zato bi vam hotel položiti na srce to, kar sedaj zahteva naša država, kar zahteva vaša ožja domovina Slovenija in naša skupna domovina Jugoslavija: da daste od sebe maksimum, da bi izvršili svoj program, svoje nore. Vaše delo bo šlo v korist vse naše skupnosti, kakor tudi delo naših ostalih delovnih ljudi.

Na žalost moram ugotoviti, da je po nekaterih krajih odnos ljudi do dela še premalo resen. So primeri izostajanja od dela, mnogokrat iz upravičenih, ali mnogokrat tudi iz neupravičenih vzrokov, n. pr. izostajanje zaradi raznih praznikov. Ne bom se dotikal religioznih občutkov naših ljudi in ne bom oporekal pravice,

da ljudje praznujejo praznike, ki jih je po njihovem pojmovanju vsekakor treba praznovati. Toda izostajati od dela na dan vsakega praznika in opuščati delo, kadar nam duhovniki zavzame z vsemi zvonomi, to mislim, da je škodljivo in to tako za onega, ki je zapustil delo, kakor tudi za vso našo skupnost. (Močno in dolgotrajno odobravanje in aplavz.) Taki primeri niso samo v Sloveniji, temveč tudi v drugih naših federalnih edinicah. To je tudi v Bosni, v Srbiji in v Hrvatski. To,

Važno je, tovariši in tovarišice, kako se dela. To poudarjam zaradi tega, ker bi hotel, da ima to vsak naš delavec v mislih, da vsakdo ve, da kadar dela, dela zase in za skupnost. Potrebno je resno, udarniško delo. Mi smo z udarniškim delom dosegli ogromne rezultate. Toda to udarniško delo se ni rodilo v tej petletki, ko smo ga pričeli širiti, učiti in priporočati. Rodilo se je že 1941. leta, takrat ko so naši ljudje šli umirat za svojo svobodo in svojo neodvisnost. Takrat se

no, ki ji je težko najti tekmeča. Naša mladina, tovariši in tovarišice, je ostala vredna sama sebe in prav tako, kakor je v dobi vojne odhajala v borbo, tako se je tudi sedaj na naš poziv mladina Jugoslavije postavila v prve vrste borbe za izgradnjo naše dežele in dela na prostovoljni osnovi, da bi čim prej dosegla to, za čemer teži. Posnemajmo našo mladino vsi, stari in mladi. Naj nam bo primer, kako je treba delati in kako je treba žrtvovati, da bi zgradili našo deželo.

Tovariši in tovarišice, mi gradimo tovarne in zgradili bomo še mnogo tovarn. Toda so ljudje, ki nas že danes sprašujejo — in to ne samo v naši deželi, temveč tudi v inozemstvu — zakaj se Jugoslavija industrializira, ko pa je agrarna dežela, dežela kmeta. So ljudje, ki sprašujejo: kaj vam bodo tovarne, ko imamo tovarne mi in vam lahko pošljamo vse, kar bi radi kupili, mogoče celo boljše izdelane kakor lahko izdelate vi. Pravijo še: vi nam dajte, kar imate, vi nam dajte surovine, a mi vam bomo dali izdelane izdelke. A mi pravimo: Ne! Dovolj je bilo tega. Jugoslavija je obstajala do vojne 20 in še več let. 20 let so izrabljali našo deželo ne samo domači izkoriščevalci, temveč tudi tuji imperialisti. 20 let so sesali iz naše zemlje med in mleko, mislim v prenešenem smislu, sesali so vse ono, kar je bilo najboljše. A mi smo ostali brez cest, brez zadostnega železniškega omrežja, brez vsega onega, ki je potrebno kulturnim narodom, mi smo ostali siromašni in zaostali. Zato smo takrat, ko smo se borili na fronti, rekli, da bomo ustvarili novo Jugoslavijo, da bomo ne samo ustvarili ljudsko oblast, temveč, da jo bomo dvignili na višjo tehnično visoko razvite dežele. Zakaj naj bi naše rude, ki jih je v naši državi mnogo, dajali v inozemstvo za majhno ceno, a da bi dobivali od tam gotove izdelke po zelo visokih cenah? Pa ne samo to. Če nimamo tistega, kar potrebujemo, če kmet nima stroja, če delavec nima orodja, če z eno besedo ni tistega, kar je potrebno kulturni deželi,

tega ker oni vidijo, da si hočemo mi sedaj zgraditi tisto, kar najbolj potrebujemo, prav zaradi tega se tudi jeze, zaradi tega nas tudi klevetajo, zaradi tega tudi pripovedujejo, da smo najbolj nemirna dežela, da smo željni vojne itd. itd. Toda, ali dežela, tovariši in tovarišice, ki se je z vso svojo močjo vrgla na delo in gradi krasne tovarne, ki gradi svoje ceste, promet, svoje šole, svoje kulturne ustanove itd., ali taka dežela želi vojno v tem razdobju ali v katerem koli razdobju? Ne! Mi želimo samo mir. Mi potrebujemo samo mir in nič drugega, da bi lahko mirno gradili ono, kar smo si zadali za naloge. Toda oni, ki tako govorijo o nas — sami želijo vojno.

Tovariši in tovarišice, mi gradimo, ker v tem vidimo ne samo našo boljše in srečnejšo bodočnost, temveč, ker s tem pridobivamo tudi na moči. Toda, čeprav mi gradimo in mislimo samo na delo, mi nikdar niti za trenutek ne pozabimo niti pozabiti ne bomo, da je ono, kar smo pridobili v tej težki borbi, in to kar danes gradimo, stvar našega znoja in krvi naših najboljših ljudi, ki so padli na bojišče, in zaradi tega bomo mi to branili pred vsakim, ki bi nas hotel ovirati pri našem delu. (Navdušeno in dolgotrajno odobravanje.) Mi se ne bojimo nobenih groženj, pa naj kdo govori kar hoče. Mi smo dokazali, da se ne bojimo, takrat ko smo bili v mnogo težji situaciji. Toda oni, ki nam groze, delajo to zaradi tega, da bi vnesli nered v naše vrste, da bi v našem ljudstvu ustvarili prepričanje neke nestabilnosti, nekakšne začasnosti. To je očitno samo sovražna propaganda, ki teži za tem, da bi nas ovirala pri našem težkem delu. Toda mi se take propagande ne bojimo. Mi se ne bojimo tudi kaj težjega, ker smo v tej vojni pokazali, da smo ljudstvo iz jekla, narodi, ki so sposobni braniti svojo svobodo in ki so sposobni za življenje. — (Burno odobravanje in vzkliki — Tito, Tito, Tito!) Mi smo sposobni, da sami sebi pomagamo. (Ponovno dolgotrajno odobravanje.) Naj razni reakcionarji in fašisti pripovedujejo kolikor jih je volja o atomski bombi in o čem drugem, mi mislimo samo na naše delo. Delajmo še

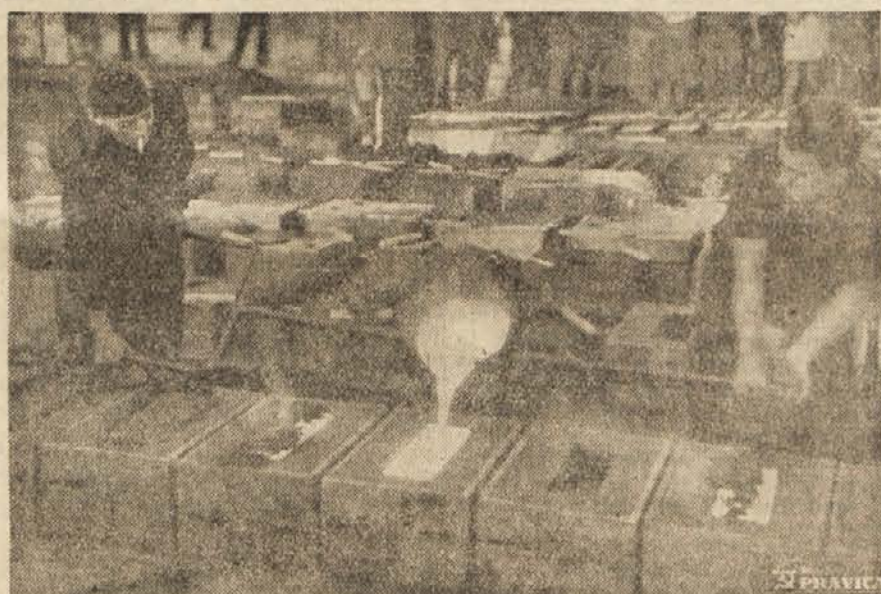
Maršal Tito govori ob otvoritvi livarne

tovarišice in tovariši, dokazuje, da so še ljudje, ki niso dosti razumeli pomena današnje tovarne, ki še niso doumeli, da je ona njihova last; prav tako, kakor naš kmet ne more zapustiti na dan praznika svojega žita ali sena na polju, da mu propade, temveč ga spravlja domov, prav tako tudi oni ne morejo dovoliti, da zaradi tega, ker neki duhovniki želijo, da se praznuje ta ali oni praznik, zapustijo tovarno in na ta način povzročijo, da mi ne izvršimo našega petletnega plana. Jaz vem, tovariši in tovarišice, da to komu morda ne bo ugajalo, toda želim, da se razumete, da je to naša življenjska potreba. Moram vam reči, da se naši načrti takrat niso izpolnjevali, kadar je bila v kakih pokrajini cela vrsta praznikov, zaradi katerih so delavci zapuščali delo. Moram vam povedati, da se to zelo občuti pri izpolnjevanju plana. Razume se, da to ne pomeni, da mi od delavcev, ki so prišli za neko delo, zahtevamo, da se odrečejo svojih verskih čustev; še daleč ne. Toda, mi imamo pravico, da zahtevamo ono, kar zahteva vsa naša skupnost, ono, kar sem vam sedaj povedal, ker to je v našem interesu in v interesu vse skupnosti. To zahteva vse naše ljudstvo, to zahtevajo vsi narodi Jugoslavije.

Evo, to sem vam hotel položiti na srce, ker je greh, tovariši, da bi ona dragocena rdeča tekočina, ki ste jo pravkar videli teči iz peči, prenehala teči zaradi tega, ker smo mi nehali delati takrat, ko nismo bili ravno prisiljeni. Ako samo pogledate to razžarjeno tekočino, ki teče iz peči, boste takoj pomislili, da bodo to naše tračnice, naši novi stroji, naši novi motorji, naša industrija, da bomo s tem in z našim delom ustvarili ono, kar naši narodi pričakujejo — našo srečno bodočnost. (Odobravanje.)

je rodilo to udarniško delo, čeprav v drugi, mnogo višji obliki kakor je tu ono danes. Takrat smo dajali življenja, umiralo se je na poteh, ljudje so šli lačni žejni in bosi, da bi dosegli ono, kar so si postavili za cilj, da bi izgnali okupatorja iz svoje dežele in da bi izvojevali svoji deželi svobodo in neodvisnost. Takrat, tovariši in tovarišice, se je rodilo udarniško delo. (Tako je! Tako je!) In to udarniško delo, ki se je razvijalo pri naših najboljših sinovih, pri vseh naših narodih, moramo mi danes prenesti v vsako tovarno, v vsako podjetje, v vsako ustanovo, a prav tako tudi k poljedelcu na vas; kajti mi se danes borimo in si hočemo priboriti morda še veličastnejšo zmago, kakor je bila ona, ki smo jo izvojevali, a to je: zgraditi našo deželo v visoko kulturno in napredno. Industrializacija in elektrifikacija sta temelji, na katerem bomo lahko sezidali boljše in srečnejšo bodočnost našega ljudstva.

Delavci in delavke, ne pozabite niti za trenutek, da igrate ogromno zgodovinsko vlogo v tem obdobju izgradnje naše dežele. Pomnite, da gledajo na vas vsi naši narodi, da gledajo na vas tudi vsi tlačeni narodi, ki morajo še stokati pod reakcijo in fašizmom v mnogih deželah. Prav tako kakor so si naši nesmrtni partizani in naša slavna armija (Živela Jugoslovanska armija!) pridobili neuničljivo slavo, ne samo širom naše dežele, temveč tudi po vsem svetu zaradi svoje herojske borbe, prav tako si pridobite slavo vi kot neutrudni delavci — borci za izgradnjo naše dežele! Že danes ve ves svet, da imamo mi mladi-

Livarji vlivajo tekoče železo v kalupe

potem ti razni liferanti, kapitalisti in imperialisti delajo vse mogoče težave in postavljajo pogoje, po kakršnih hočejo oni prodajati. To niso samo težki pogoji, kar se tiče plačevanja, temveč iščejo prav tako tudi politične koncesije. Zaradi tega zaostala dežela, kakor je bila stara Jugoslavija, ne more biti neodvisna in ni bila neodvisna. Ona mora biti polkolonialna dežela, ker ji vsakdo, od kogar je odvisna, stavlja pogoje. In prav zaradi

uporneje, tovariši, bodimo še bolj enotni in nobena sila nam ne bo mogla škodovati! Mi imamo velike in zveste prijatelje, ki prav tako teže za mirom in delajo z velikimi napori za mir, kakor mi. Mi imamo prijatelje širom vsega sveta, ker taki narodi, kakor so naši, si morajo priboriti simpatije pri vseh narodih na svetu, pri vseh poštenih ljudeh. Celo reakcija nas spoštuje. Celo ona se čudi, kako to, da se ta dežela, tako razdejana v vojni in tako težko prizadeta, lahko sama od sebe s svojimi silami dvigne iz teh ruševin. (Odobravanje.) To je tisto, kar jih skrbi in kar jim ne ugaja.

Tovariši in tovarišice, delavci in delavke, v naši deželi je samo en kolektiv, a to so: delavci, kmetje, delovni meščani in ljudska inteligenca. Izginila je razlika, ki je nekdanj bila in ki je lastna zaostali kapitalistični državi. Vsi naši delovni ljudje so se zliili v ogromen kolektiv, v eno samo močno pest, v krepak kolektiv enotne misli in akcije. In ta kolektiv, združen v največji organizaciji, ki jo pozna naša dežela, v Ljudski fronti, mora biti še bolj enoten in mora uporno nadaljevati pot, po kateri smo šli, pot k izgradnji dežele, k čuvanju pridobitev naše velike osvobodilne borbe, k ustvarjanju naše boljše in srečnejše bodočnosti. Naj vam bo ta tovarna, mnogo drugih tovarn in vse ono, kar smo do danes storili, dokaz, da bomo uresničili vse, za čemer težimo.

Delavci in delavke te tovarne, vi ki tukaj že delate in vi, ki boste v tej tovarni prišli za delo, bodite med prvimi v Jugoslaviji v izvrševanju vaših nalog, določenih s planom; delajte udarniško in ustvarjajte ono, kar je potrebno naši deželi. Pri tem velikem delu in naporu vam želim mnogo sreče in uspeha.

(Navdušeno dolgotrajno vzklikanje maršala Tita, novi Jugoslaviji, petletnemu planu, bratstvu in enotnosti naših narodov.)

Maršal Tito odhaja v spremstvu predsednika vlade LRS Mihe Marinko in ministra za industrijo in rudarstvo Franca Leskoška iz livarne

FIZKULTURA

Balkanijada v vajah na orodju

Bolgarska in rumunska reprezentanca sta prispeli v Ljubljano

Ljubljana, 1. septembra. Danes sta prispeli iz Sofije in Bukarešte bolgarska in rumunska reprezentanca v orodni telodvizbi za balkanijado. Na glavnem kolodvoru so jih pričakali: predsednik komisije za fizikulturo pri vladi LRS dr. Danilo Dougan ter predstavniki Glavnega odbora LMS in GO FZS.

Bolgarske fizikulturnice so takoj po izstopu iz vlake zapele v pozdrav pesem »Stalin-Tito Dimitrov«. Obe delegaciji je pozdravil v imenu vlade LRS in FZS dr. Danilo Dougan, ki je poudaril važnost tega velikega srečanja športnikov demokratičnih in bratskih balkanskih držav, ki bo nov prispevek k njihovemu še tesnejšemu zblizanju.

Bolgarska ekipa šteje 22 članov, Rumunska ekipa 20 članov.

Navodila občinstvu ob balkanijadi

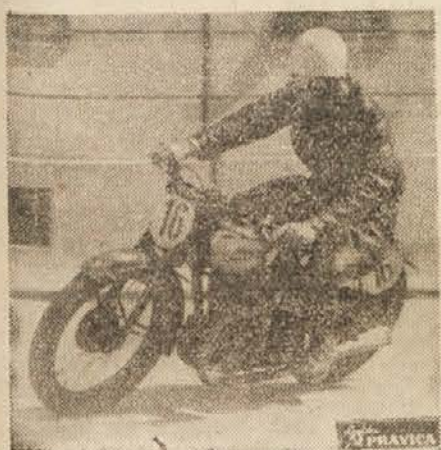
Obveščamo občinstvo, da je vstopnina za vse dni din 40. Prav tako bodo v prodaji tudi vstopnice samo za nedeljo po din 10, za mladino pa po din 5.

Prvenstvo bo ob lepem vremenu, na letnem telodvišču v Tivoliju, ob slabem vremenu bo otvoritev in dvorani na Taboru, zaključek pa v dvorani kina Union. Na Taboru bodo tekmovalne moške vrste, v Narodnem domu pa ženske vrste.

15. septembra v Opatiji, kjer bodo

MEDNARODNE AVTO-MOTO DIRKE IN DRŽAVNO CESTNO PRVENSTVO

Za mednarodne dirke v Opatiji mobilizira zvezni odbor za avtomobilizem in motorizem vse razpoložljive sile najboljših

Motorist na ostrem zavoju

domašnih vozačev, ker se pričelo številnih prijav inozemskih renomiranih dirkačev obeta tako ostra konkurenca, da bo borba za vna mesta izredno ostra. Če upoštevamo dejstvo, da je proga dolga šest kilometrov in jo bo treba prevoziti petkrat, da ima dva zavoja v izredno ostrem kotu, da do-

Konferenca osnovnih organizacij komisije »Tehnika in sport«

Ljubljana, 2. septembra. V soboto se je v sejni dvorani ljubljanske univerze začela konferenca osnovnih organizacij komisije »Tehnika in sport«, katere se je udeležilo nad 60 članov-sekretarjev odborov in priznanih strokovnjakov.

Konferenca je izredno važna, ker ne predstavlja samo pregled dela od konference sportno letalskega tedna, temveč kritično presojo dela od ustanovitve pa do danes.

Konferenco je otvoril in imel referat tovariš Knez Jože. Na osnovi referata in njegovih smernic se je razvila diskusija, pa tudi delo odborov, katerih zasedanje se je začelo danes dopoldne. Tovariš Knez je v uvodu svojega referata poudaril važnost delovanja komisije v petletnem planu, ki razvija samoiniciativno delavca in kmeta za obvladanje tehnike. Nato je

Iz evropskega prvenstva v veslanju

Beograd, 1. septembra. Po vestih AFP se je pričelo v Švicah na Rdečem jezeru pri Luzernu veslaško prvenstvo Evrope, ki se ga udeležijo 14 držav. Prva dva dni so bila predtekmovalna, tako da so v finale plasirale ekipe naslednjih držav, ki so zmagale v svojih skupinah z naslednjimi rezultati:

Cetverec s krmarjem: 1. Francija 6,41,1. 2. Italija 6,41,7. 3. Češkoslovaška 6,47,6. Double brez krmarja: 1. Danska 1,18,1. 2. Avstrija 1,23,1.

Skiff: 1. Francija 7,18,4. 2. Belgija 7,25,5. Double s krmarjem: 1. Madžarska 7,33,8. 2. Češkoslovaška 7,39,9.

Cetverec brez krmarja: 1. Italija 6,35,7. 2. Češkoslovaška 6,37,7. 3. Švica 6,45. Double skuli: 1. Holandska 6,55,4. 2. Švica 6,59,5.

Osmerec: 1. Italija 6,08,7. 2. Danska 6,11,5. 3. Švica 6,12,4. 4. Češkoslovaška.

Dvojka s krmarjem: 1. Danska 7,21,2. 2. Avstrija 7,31,2. 3. Francija.

Skiff: prva skupina — 1. Švica 7,27,2. 2. Belgija; druga skupina — 1. Italija 7,35; 2. Madžarska 7,41,8.

Dvojka s krmarjem: 1. Danska 7,41,2. 2. Italija. 3. Francija. 4. Holandska.

Cetverec brez krmarja: 1. Češkoslovaška 6,38,4. 2. Francija 6,37. 3. Švedska 6,43,3. Double skuli: 1. Češkoslovaška 6,45,2; 2. Švedska 6,46; 3. Danska 7,02; 4. Madžarska 7,06,9.

Osmerec: prva skupina — 1. Holandska 6,10,4; 2. Danska 6,12,1; druga skupina — 1. Češkoslovaška. 2. Francija.

V nedeljo 31. t. m. se je končalo na Rdečem jezeru pri Luzernu veslaško prvenstvo

I. kolo ekipnega prvenstva FLRJ za mladince se odgodi na poznejši termin

Vremenska napoved za sredo 3. septembra: Po večini oblačno, v presledkih dež.

Dolgoročna vremenska napoved: Padavine je pričakovati 5. in 4. septembra ter nekaj 6. septembra. V nedeljo pa bo pretežno jasno.

Kongres Zveze udeležencev borbe za neodvisnost in demokracijo v Varšavi

Varšava, 2. sept. (Tanjug). V soboto se je pričel v Varšavi II. kongres Zveze udeležencev v borbi za neodvisnost in demokracijo, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Jugoslavije in Francije.

Kongres je otvoril general Witold. Ko je pozdravil jugoslovanske delegate, je general Witold poudaril, da je bila junaska borba jugoslovanskih narodov polskemu narodu simbol in zgled borbe za svobodo, euverenost in zmago.

Po izvolitvi častnega predsedstva je povzel besedo predsednik Sejma Kowalsky. V svojem kratkem govoru je poudaril, da borba za demokracijo še ni končana, ker so še vedno žarišča fašizma in so še vedno aktivni nekateri

antidemokratski krogi. V imenu nove poljske vlade je nato pozdravil kongres general Jarosewicz, za njim pa je govoril minister Rapacky.

Vodja jugoslovanske delegacije Ljubo Rabič je sporočil kongresu in junaski Varšavi pozdrave jugoslovanskih borcev in jugoslovanskih narodov.

Poudaril je, da poskušajo imperialistični krogi resno ogroziti mir. Samo enotnost demokratičnih narodov in dosledna borba za uničenje fašizma lahko prepreči njihova prizadevanja. »Enotnost slovenskih narodov pod vodstvom Sovjetske zveze je važen činitelj miru in jamstvo mirnega razvoja naših držav. Zato bodo jugoslovanski borci in jugo-

slovanski narodi čuvali bratstvo slovenskih narodov.« Babič je za tem pozdravil uspeh dela kongresa za blagostanje nove Poljske.

Za jugoslovanskim delegatom je govoril francoski delegat, ki je poudaril prijateljstvo med francoskim in poljskim narodom. Poudaril je potrebo skupne borbe vseh demokratičnih narodov za popolno iztrebljenje fašizma. Posebno je opozoril na dogodke v Grčiji, Španiji in Indoneziji in na prizadevanja, da se svet razdeli v dva sovražna bloka. Na koncu govora je francoski delegat poudaril uspehe poljskega naroda pri graditvi države in izrazil spoštovanje polskemu narodu, kateremu je uspelo, ustvariti novo demokratično Poljsko.

Utrjevanje češkoslovaško-rumunskega prijateljstva

Delegacija rumunske vlade odpotovala v Prago

Bukarešta, 2. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: Včeraj je na poziv češkoslovaške vlade odpotovala v Prago delegacija rumunske vlade. Delegacija sestavljajo predsednik vlade dr. Petru Groza, minister za zunanje zadeve Georgi Tatarescu, minister za informacije Oktav Livezean in državni podtajnik ministristva za trgovino in industrijo Aleksander Barladean. Z delegacijo je odpotoval tudi Jaroslav Kraus, opolnomočen minister Češkoslovaške republike.

Delegacija so na postaji spremili člani vlade in diplomatskega zbora ter mnogi javni delavci Rumunije.

Minister za zunanje zadeve Georgi Tatarescu je pred odhodom podal naslednjo izjavo:

»Delegacija rumunske vlade na čelu s predsednikom vlade dr. Petru Grozo odpotuje v Prago, da se bosta stala s člani češkoslovaške vlade. Sestali se bodo predstavniki vlad dveh narodov, ki jih ne razdvajajo nikakoli nasprotni interesi, temveč jih zblizujejo samo skupni interesi. Ta dva naroda želita danes nadaljevati svoje

prijateljstvo in organizirati medsebojno sodelovanje. Ob priliki našega obiska se bomo zahvalili češkoslovaški vladi in češkoslovaškemu narodu za priščno pomoč, ki sta jo nudila našemu narodu. Hkrati bomo razmotrili vprašanja, ki bodo še bolj zblizala češkoslovaški in rumunski narod.

Prepričan sem, da bo sestanek s člani češkoslovaške vlade ploden in da bo cementiral češkoslovaško-rumunsko prijateljstvo, silo, ki predstavlja oporo miru in demokracije.

Minister za informacije Livezean je izjavil:

»Ob priliki obiska rumunske vlade delegacije bo podpisana tudi kulturna konvencija s Češkoslovaško, katere cilj je medsebojno spoznavanje in poglobljanje medsebojnega sodelovanja.

Začeli bomo z izmenjavo kulturnih delavcev in umetnikov, zlasti pa s kulturnimi in umetniškimi prireditvami. To kulturno sodelovanje bo pokazalo viden pomen našega prijateljstva, skovanega v vzajemni borbi proti fašizmu.

Krepitev gospodarskih zvez med Poljsko in Bolgarijo

— doprinos k nadaljnjemu utrjevanju slovanske enotnosti

Podpisan je načrt trgovinske pogodbe

Sofija, 2. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: Sredi bil med poljsko trgovinsko delegacijo e pomočnikom ministra za industrijo in trgovino Evgenijem Širom na čelu, in bolgarsko delegacijo podpisana načrt trgovinske pogodbe med Poljsko in Bolgarijo za dobo od 1947. do 1948. leta. Trgovinska pogodba predvideva izmenjavo blaga med dvema državama v vrednosti 17 milijonov ameriških dolarjev. Poljska bo izvozila v Bolgarijo za potrebe bolgarske industrije, prometa in rudarstva črne in barvane kovine, stroje, lokomotive, vagoni, električni material, koks in kemikalije. Bolgarija bo izvozila v Poljsko tobak, razne kože, gotove vrste rud, gradbeni les in drugo.

V zvezi s podpisovanjem teksta, ki bo služil za dokončno stilizacijo trgovinske pogodbe in v zvezi s podpisom, ki bo opravljen v Varšavi, je šef poljske delegacije Šir poudaril v svojem govo-

ru, da so pogajanja potekla v duhu najpriščnejšega sodelovanja ter da je trgovinska pogodba del zveze poljskega in bolgarskega naroda, napisana s krvjo, prelito v borbi proti nemški okupaciji in fašizmu ter v skupnem izgrajevanju ljudske demokracije. Na koncu je izrazil pripravljenost poljskega naroda, da bo doprinesel vse k ustvaritvi podpisane pogodbe, ki odpira pot k utrjevanju nadaljnjega političnega in gospodarskega sodelovanja.

Bolgarski minister za finance, profesor Ivanov, je poudaril veliki pomen parafirane pogodbe kot pripravo za še širši sporazum v gospodarskem sodelovanju dveh slovanskih držav. Bolgarska vlada in bolgarski narod verujeta, da bo krepitev gospodarskih zvez med Bolgarijo in Poljsko doprinesla k nadaljnjemu utrjevanju slovanske enotnosti in slovanske solidarnosti.

Plavalno prvenstvo Gorenjske

V nedeljo 31. avgusta je bilo v Kranju plavalno tekmovalje za gorenjsko prvenstvo. Udeležila sta se ga samo FD »Bled« in FD »Udarnik«. Med člani je zmagala ekipa FD »Bleda« z 82:57 točkami. V programu, ki se je odvijal skozi ves dan je bilo več zanimivih dvobojev. Najboljša je bila talentirana Bajčeva iz Bleda v pranjem plavanju. Izvedeni so bili tudi propagandni skoki ter waterpolo tekma domačinov.

Juniorsko prvenstvo je osvojilo SFD »Udarnik«. Lepo vreme in zanimiv dvoboj sta privabila razveseljeno število mladine in starejših na kranjsko kopališče.

Slovensko nogomet. prvenstvo

B liga

V Kranju sta odigrala tekmo za prvenstvo domači »Udarnik« in enajstorica Skofje Loke. »Udarnik« je bil v prvem polčasu v znatni premoči kljub okrnjeni postavi. Po vodstvu s 4:1 je znatno popustil in so Skofjelečani prevladovali na igrišču v zadnjem delu igre. Sodil je Kos iz Ljubljane. Gledalcev 600.

Akademsko svetovno prvenstvo v Parizu

Plavalnega dvoboja med Francijo in ČSR so se udeležili tudi madžarski plavalci

Beograd, 1. septembra. (Tanjug). Dopisnik Tanjuga poroča: Na akademski svetovni igrah v Parizu so akademski dosežili nove uspehe. Zatopek je pretekel 5000 metrov v 14,22,8, kar je nov svetovni rekord. Matouš je osvojil teniško prvenstvo akademskih iger, češkoslovaški košarkarji pa so s svojo zmago nad Francozi z rezultatom 28:23 osvojili prvo mesto.

V celotnem lahkoatlitskem planu na Češkoslovaška druga, za Francozi, v tenisu na prva, medtem ko je Italija druga. V sablanju je Češkoslovaška tretja za Francozi in Italijani, v košarki pa prva pred Francozi, Egiptom in Italijo.

Francija je premagala Češkoslovaško v plavanju z 59:41 točkami. Na tem tekmovalju so bili doseženi naslednji rezultati:

100 metrov hrbtno: 1. George Valery —

Francija 1,08,9; 2. Le Cimes (Francija) 1,11,7; 3. Kovar (Češkoslovaška) 1,12,8; Izven konkurence sta plavala Madžarska Valent v času 1,11,6 in Gyongyosi v času 1,12,5.

400 metrov prosti: 1. Jany (Francija) 4,52,2; 2. Bartussek (Češkoslovaška) 5,04,9; 3. Landkammer (Češkoslovaška) 5,15,3; Izven konkurence je plaval Madžar Kadasy v času 4,55,4.

3.200 metrov mešano: 1. Francija 3,20,3; 2. Češkoslovaška 3,31,3; Izven konkurence je plavala madžarska Mafera v času 3,23,8. Jany je plaval 100 m v času 57,5 sek.

1000 metrov: 1. Aleks Jany 57,5 sek.; 2. Babey (Francija); 3. Mařík (Češkoslovaška) 1,01,4; 4. Bubnik (Češkoslovaška) 1,02,2; Izven konkurence je plaval Kadas (Madžarska) v času 59,7.

Waterpolo med Francijo — Češkoslovaško se je končal neodločeno 2:2.

Italijanski listi zahtevajo pojasnila o ameriško-italijanskem gospodarskem sporazumu

Rim, 2. sept. (Tass). Vprašanje italijansko-ameriškega sporazuma, ki ga je šef italijanske gospodarske komisije Matteo Lombardo podpisal 14. avgusta v Washingtonu, povzroča pozornost tiska po vrnitvi Lombarda v Rim.

»Unità« objavlja Togliattijev članek, v katerem je rečeno: »ZDA ne dajo denarja komur koli, ampak sklepajo posele in skušajo s tem uničiti na najbolj donosen način vse vojne terjatve in dolgoročne ter si zagotoviti močne gospodarske položaje, da bi se mogle upreti bližnji krizi.«

Togliatti nato opozarja, da krščansko-demokratska stranka in »neodvisni tisk« iz političnih razlogov razširjajo pripovedovanja, da je De Gasperi v zvezi s tem sporazumom že prejel »milijon dolarjev«. Znano je, da italijanske terjatve, ki sestojijo iz pošilk ameriški armadi, prenosa materiala in patentov italijanskih industrijskih naprav, revizije neplačanega dela vojnih ujetnikov itd. celo presega ameriške »kredite« za pošiljanje živih in zdravih za prebivalstvo in za stroške pri vzdrževanju ameriških vojakov na italijanskem ozemlju.

Togliatti zahteva, naj da Lombardo pojasnilo o tej stvari in zahteva, naj se konča »emešna kampanja, ki hoče zaradi političnih spekulacij prikazati Italijane kot brezdomce, ki dobivajo fantastične vrste kot darilo ameriškega »strica Samaa«, zaradi česar mu morajo čistiti čevlje.

Komisija za pogodbo z Avstrijo zopet začela z delom

Dunaj, 2. sept. (Tanjug). Tu se je znova sestala komisija za izdelavo pogodbe z Avstrijo pod predsedstvom britanskega delegata Rendella.

Komisija je začela z izdelovanjem besedila za 35. člen osnutka pogodbe. Delegacija ZDA in Velike Britanije sta podali nekaj predlogov o tem vprašanju, medtem ko sta ostali delegaciji izrazili željo, da proučita predložene dokumente.

V ameriških predlogih se zahteva, da bi se čim več premoženja, ki so ga svoji čas avstrijski in zavezniški državljani prodali Nemcem, spet povrnilo v avstrijske in zavezniške roke ter da bi se na to premoženje ne raztegnili sklepi potrditve pogodbe. Po ameriškem stališču ni važno, če je avstrijsko premoženje svoj čas prišlo v nemške roke prostovoljno ali pod pritiskom.

OBVESTILA

4. oktobra ob 9-12 in od 15-18 ure na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Gosp. ta viden 8. v sobi št. 14 (Hubadova dvorana). Otokom, pri čem bo ugotovljena izredna glasbena nadarjenost, bo ministrstvo za prosveto LRS podelilo štipendije, oskrbovalo razmestitev po internatih in jim s tem omogočilo brezplačno glasbeno in splošno šolanje. — Rektorat Akademije za glasbo v Ljubljani.

OBJAVA

Pozivamo vse člane združnice, da se prijavijo glede dobave krompirja v svojih poslovalnicah do vključno 3. 9. 1947 zvečer. Naprava bo delila krompir samo svojim članom. Ostali potrošniki bodo vabili krompir pri rajonskih razdeljevalnicah. — Naprava Ljubljana.

DNEVNE VESTI

Dežurni lekarni v sredo, 3. septembra: lekarna Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; IV. d. lekarna, Gosposvetska c. 4.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA SREDO 3. SEPT. 6.00 Budnice — 8.15 Iz naših časopisov. Dnevni spored — 6.25 Veder jutranji spored — 7.00 Pomen slovanskih narodov — 7.15 Napoved časa, poročila, objave in radijski kolektar — 7.30 Napoved časa in objave — 7.45 Laka glasba, mali oglaš in objave — 7.50 Odjava za pionirje — 8.15 Bražnin: Slikovni treninga Kaj morate vedeti, če hočete doseči velike uspehe. — 8.30 Pojo mladinski zbori — 8.45 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ: Članek »Važno sredstvo za vzgojo pionirjev« — I. del (Ruski list 6. zvezek, str. 86) — 14.00 Nekaj ruskih romanc — 14.15 Napoved časa in poročila — 14.30 Radijski dnevniki — 19.10 Malo po svetu v glasbi — 19.30 Napoved časa in objave — 19.45 Laka glasba, mali oglaš in objave — 20.00 Zdravstvena ura — Dr. Franjo Vizjak: Tetanus — 20.15 Venček slovenskih narodnih pesmi pojeta Andrej Jare in Tone Petrovič, na harmoniko spremlja Avgust Stanek — 20.45 Pomen »Mesta bratstva in enotnosti« pri Borovju — 21.00 Albanske zbornice skladne — 21.15 S. Borkič: vide: Sonata za violino in klavir. Izvajata violonistka Jelka Stančičeva in pianist Marjan Lipovec — 21.40 Poeta Vinogradov in Utjesov — 22.00 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Nekaj komornih skladb — 22.30 Plesna glasba.

ŠOLSTVO

Državna šola za umetno obrt v Ljubljani

I. Naknadni sprejemni izpit za vpis v prve letnike (oddelkov za dekorativno slikarstvo, kiparstvo in rezbarstvo, dekorativno arhitekturo, umetno kovinarstvo — odsek za gravirno žensko umetno obrt — odsek za vezanje) bo 11. in 12. septembra 1947. Pravico do polaganja naknadnega sprejemnega izpita imajo vsi tisti kandidati, ki se s sprejemnim izpitom v mesecu juniju niso javili, a so bili pravilno prijavljeni, dalje vsi tisti, ki so se prijavili a niso izpolnili pogojev zaradi popravnega izpita na zimski, ter novi kandidati, ki bodo za polaganje izpita zapolnili do 9. septembra 1947. Prošnje za polaganje sprejemnega izpita je kolkovati z din 10 in vložiti v šolski pisarni. Napoleonov trg 7-II. Priložiti je treba: 1. rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, karakteristiko LMS, kandidati, ki so nad 18 let stari, priložijo potrdilo o volivni pravici, oni pa, ki ne prihajajo direktno iz šole, še potrdilo, kje so prebivali izvenšolski čas.

Pričetek sprejemnega izpita bo 11. sept. ob 8. uri v šolskih prostorih na Marxovem trgu 5-II.

II.

Vpisovanje v druge letnike vseh oddelkov bo 11. in 12. septembra 1947 od 9-11 ure dopoldne v šolski pisarni (Napoleonov trg 7-II). Ob vpisu mora vsak dijak izpolniti poseben obrazec »Prijava in ji priložiti zadnje šolsko spričevalo. Naknadni vpis dovoljuje le direktor v izjemnih in upravičenih primerih do 30. sept. 1947. Po tem dnevu vpis ni več mogoč.

Pri vpisu morajo dijaki kolkovati »Prijava« z din 10 in položiti za kritje raznih pristojbin din 200.

III.

Vpisovanje v prve letnike. V prve letnike se morejo vpisati kandidati, ki so uspešno dovršili sprejemni izpit v junijemskem ali septemberskem roku. Vpisovanje bo 13. septembra 1947 od 9. do 11. ure dopoldne. Ob vpisu v I. letnik izpolnijo vsi dijaki obrazec »Prijava in ji priložijo: 1. rojstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. nad 18 let stari dijaki potrdilo o

volivni pravici, 4. potrdilo o opravljenem sprejemnem izpitu, 5. karakteristiko LMS, 6. dijaki, ki ne prihajajo neposredno iz šole, še potrdilo, kje so prebivali izvenšolski čas. Dokumenti, ki so jih dijaki že oddali ob prijavi polaganja izpita, bodo »Prijava« priloženi s strani šolske uprave, sicer si jih pa morejo dijaki oskrbeti pravočasno sami in jih priložiti. Prijave je kolkovati z din 10 za kritje raznih pristojbin je priložiti din 200.

IV.

Otvoritev šolskega leta za prve in druge letnike bo 13. septembra 1947 ob 8. uri. Vsi dijaki se zberejo ta dan v šolskih prostorih (Marxov trg 5-II), kjer bodo prejeli vsa potrebna navodila za šolanje.

V.

Štipendije. Prošnje za podelitev štipendij se bodo vlagale ob prijavi na zavod. Zato si to potrdilo oskrbite pravočasno na krajevnih LO — finančni odsek — Ravateljstvo.

★

Akademija za glasbo v Ljubljani obvešča, da se sprejemajo prijave za vpis in sprejemni izpit v znanstveni oddelek (visoka stopnja) do 15. t. m. sprejemni izpiti pa bodo od 13. do 20. t. m. Kandidati za ta oddelek si morajo izbrati ali skupino za glasbeno pedagogiko ali skupino za glasbeno zgodovino. Prva navedeni skupini služijo usposabljanje profesorjev glasbe za občo srednje in strokovne šole, druga pa usposabljanje za profesorje glasbe na glasbenih šolah. Glavni predmeti skupine za glasbeno pedagogiko so klavir, violina, violončelo ali petje, v skupini za glasbeno zgodovino pa je glavni predmet glasbena zgodovina z glasbeno estetiko in s sistemom glasbene teorije. Za sprejem so potrebni izpolnjeni naslednji pogoji: 1. absolvirana srednja ali njej enaka strokovna šola z maturo, 2. ustrezajoča glasbena izobrazba, ki obsega za skupino za glasbeno pedagogiko obvladovanje učne snovi določenega glavnega predmeta v obsegu nižje glasbene šole, za glasbeno-zgodovinsko skupino pa obvladanje

učne snovi iz klavirja v obsegu dveh letnikov nižje stopnje ali šole z značajem stranskega predmeta, 3. temeljito obvladovanje osnovne glasbene teorije z intonacijo. Študij traja v obeh skupinah osem semestrov. Poleg rednih se sprejemajo tudi izredni slušatelji. Podrobne informacije eo razvidne iz Izveštaja Statuta Akademije za glasbo in iz zbornika člankov o visokošolskem študiju. Kaj naj študiram, ki ga je izdala letos Mladinska knjiga, daje pa jih tudi pisarna rektorata za glasbo.

Akademija za izrasko umetnost v Ljubljani. Rektorat Akademije za izrasko umetnost v Ljubljani obvešča slušatelje in nove kandidata, da se bo vršilo vpisovanje v zimski semester ter prijavljanje za sprejemni izpit v času od 5. do 20. septembra t. l. dnevno med uradnimi urami v tajništvo. Sprejemni izpiti novih kandidatov in kolokviji za že vpisane se bodo vršili med 20. in 30. septembrom t. l. Redna predavanja se bodo pričela 1. oktobra.

V večera gimnazija v Ljubljani (Sv. Jakob trg 1). Prošnje za popravne in razredne izpite vložite 8. in 9. septembra od 18-19 ure v pisarni. Prošnji je priložiti zadnje spričevalo in kolek za din 20 za en dan 30 za dva popravna izpita, din 50 za razredne izpite I. do IV. razreda in z din 70 za višje razrede. Popravni izpiti bodo 15. septembra ob 18. uri. Vpisovanje za prihodnje šolsko leto bo od 22. do 24. septembra od 18-20 ure. Pouk se bo pričel 1. oktobra. Podrobnosti na oglasni deski.

Na državni nižji gimnaziji v Kamniku bo vpisovanje v vse razrede izključno samo 10. septembra od 8-12 ure.

GLEDALIŠČE

SPORED PREDSTAV SLOV. NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Opera

Sreda, 3. septembra ob 20: Balet: Beethoven: Prometejeva bitja. Stravinski: Igra kart. Izven.

Četrtek, 4. septembra na predvečer Balkanijade ob 20: Gotovac: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostića.

Petek, 5. septembra ob 20: Rossini: »Sevilski brivci«. V korist sindikalne podružnice SNG.

Sobota, 6. septembra ob 20: Proslava 800-letnice Moskve. Prireja Slovanski komitet Slovenije. Spored: Govor predsednika Slovenskega komiteta Slovenije. Glinka: Ivan Susanin: uvertura, I. in II. dejanje, Susannova smrt in epilog.

Nedelja, 7. septembra ob 20: Verdi: »Traviata«. (Zlata Gungjancina) V korist Sindikalne podružnice SNG.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE — KRANJ

Sreda, 3. septembra: B. Kreft: »Celjski grofci«, ob 20 ur! Red B.

Nedelja, 7. septembra: B. Kreft: »Celjski grofci«, ob 20. urit izven.

LJUBLJANA. UNION: Premiera češkega filma »Učimo se za šolo«, nov slovenski filmski »Obzorik« — št. 13. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

MATICA: Sovjetski film »Na meji«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

SLOGA: Česki film »Čokoladne odisej«, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

TIVOLI: Sovjetski film »Ivan Grozni«, tednik. Predstavi ob 20 in 21.30.

MARIBOR. ESPLANADE: Sovjetski film »Veliko življenje«, tednik.

GRAJSKI: »Sporedi domače proizvodnje«, ob 10 ur! ob 18 ur! »Izposaj« »Izposaj«.

LETNI: Sovjetski film »Človek št. 217«, tednik.

CELJE. METROPOL: Sovjetski film »Sin polka«, tednik.

DOM: Sovjetski film »Sigmund Kolosovski«, tednik.

PTUJ: Francoski film »Gospod Hektor«, tednik.

PREKLICUJEM veljavnost potrošniške nakaznice za ind. proizvode IG št. 682992 na ime Jerman Franc, Krka 2, KLO Smolec, 70.

RAZVELJAVLJAM osebno legitimacijo na ime Radolba Barbara, Ljutomer II. » 208.

PREKLIC! Podpisana obžalujem, da sem v nekom sodnem dopisu okrajnega sodišča Grosuplje izrekla žaljive besede proti Kristof Marjiti, vdovi, Sv. Rok. Grden Ana, St. Pavel.

OGNJEVARNO ŽELEZNO OMARO kupimo. Poudbe na Elektrarna Moste, p. Zirovnica.

Okrajni magacin Škofja Loka sprejme takoj v službo:

verziranega železninarja-poslovodjo,

verziranega železninarja-pomočnika,

knjigovodjo-bilancista

z znanjem poenot. knjigovodstva,

poslovodjo (-kinjo)

za manufakturni oddelek.

Plača po uredbi.

Nastop takoj ali pozneje.

Ponudbe z referencami poslati upravi Okrajnega magacina v Škofji Loki.

se in to bi slabo vplivalo na druge vasi. Ravenci pa niso bili toliko modri, da bi spredeli njihovo naklino in se pripravljal, temveč so se bahali okoli, češ, nam pa nihče nič neče.

Ko pa ljudje tudi po drugih vaseh niso hoteli podpisati, temveč so se upirali, notarju in žandarjem ni preostalo nič drugega, kakor da so pritiskali še na Ravence. In tako je Sitar spet razglašal po Ravnem: »... kdor hoče zemljo v najem, naj takoj jutri pride in podpiše!«

»Podpiši, Ravence«, se je sel norčeval, »odpovej se svoji zemlji, ko pa si tako prepeval svoj leten alid meg a Magyart! Zdal imamo alid meg!«

Ravenci, ki so se doslej posemehovali, so se kaj uprli, vendar samo — domal! »To je naše pa božje!« so govorili po ravenski pameti. Začeli so se sklicevati na poštenost in pravičnost, si dokazovali, kako so oni to zemljo plačali. Njih pa nazadnje ne briga, če je bila Jugoslavija madjarskim grofom s cilo vzela zemljo. Saj je niso oni, ne?

V dolednosti mišljenja so ostali pri letu 1918, ko so razbijali Hohnjerje trgovino: niso bili krivi oni, ki so nosili domov, temveč oni, ki so razbijali! Seveda tokrat niso mogli poskriti zemlje, ki jo je bila zanje »oropala« Jugoslavija, kakor so takrat lahko poskriti Hohnjerjevo blago.

Če so se Ravenci sklicevali na tako dolednost v mišljenju, ki so se je bili nekoč naučili pri Madjarjih in pri svo-

RAZPIS

za sprejem v srednje in nižje medicinske šole iz področja ministrstva za ljudsko zdravstvo

1. Dvoletna in triletna šola za medicinske sestre v Ljubljani in Mariboru

Pogoji za sprejem:

1. dopolnjeno vsaj 15.—20. leto;
2. dovršena nižja srednja šola;
3. telesno in duševno zdravje.

Kandidatnje naj dostavijo lastnoročno pisano prošnjo, kolkovano z 10 din, po možnosti osebno na naslov: Ministrstvo za ljudsko zdravstvo, oddelek za strokovno šolstvo, Ljubljana, Sv. Petra c. 2, in priložilo priloge, kolkovane s 5 din:

1. rojstni list;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. lastnoročno pisan življenjepis;
4. potrdilo o bivanju.

Rok za vlaganje prošnje je do 15. septembra 1947. Kandidatnje bodo v dnevnem časopisu poimensko pozvane na zdravniški pregled.

2. Dvoletna fizio-terapeutska šola v Rovinju

Pogoji za sprejem:

1. dopolnjeno vsaj 15.—20. leto;
2. dovršena nižja srednja šola;
3. telesno in duševno zdravje.

Kandidatnje naj dostavijo lastnoročno pisano prošnjo, kolkovano z 10 din, po možnosti osebno na naslov: Ministrstvo za ljudsko zdravstvo, oddelek za strokovno šolstvo, Ljubljana, Sv. Petra c. 2, s priloženimi prilogami, kolkovanimi s 5 din:

1. rojstni list;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. lastnoročno pisan življenjepis;
4. potrdilo o bivanju.

Rok za vlaganje prošnje je do 15. septembra 1947. Kandidatnje bodo v dnevnem časopisu poimensko pozvane na zdravniški pregled.

3. Enoletna šola za otroške negovalke v Ljubljani in Celju

Pogoji za sprejem:

1. starost od 17 do 25 let;
2. dovršena osnovna šola;
3. telesno in duševno zdravje.
4. moralna in politična neoporečnost.

Lastnoročno pisani prošnji, kolkovani z 10 din, naslovljeni na Ministrstvo za ljudsko zdravstvo, oddelek za strokovno šolstvo, Ljubljana, Sv. Petra c. 2, je priložiti priloge, kolkovane s 5 din, in sicer:

1. rojstni list;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. lastnoročno pisan življenjepis;
4. potrdilo o bivanju.

Rok za vlaganje prošnje je do 20. septembra 1947. Izbrane kandidatnje bodo poimensko pozvane po dnevnem časopisu na zdravniški pregled.

4. Enoletna bolničarska šola v Celju

Pogoji za sprejem:

1. starost od 18 do 25 let;
2. uspešno opravljena osnovna šola;
3. politična neoporečnost.

Kandidatnje naj dostavijo lastnoročno pisano prošnjo, kolkovano z 10 din, po možnosti osebno na naslov: Ministrstvo za ljudsko zdravstvo, oddelek za strokovno šolstvo, Ljubljana, Sv. Petra c. 2, s priloženimi prilogami, kolkovanimi s 5 din, in sicer:

1. zadnje šolsko spričevalo;
2. življenjepis;
3. potrdilo o vpisu v volivni imenik;
4. potrdilo o nekažnovanju.

Rok za vložitev prošnje je do 20. septembra 1947. Kandidatnje bodo v dnevnem časopisu poimensko pozvani na zdravniški pregled.

NATEČAJ

Komanda Jugoslovanske vojne mornarice sprejme gotovo število učencev v mornariško-obrtno šolo

Šolanje traja 3 leta, poučujejo se sledeči obrti:

Strugarska, mehaniška, monterska, kotlarska, bakrokovska, elektriška, mizarska, ladjedelniško-kovaška, kovaška, ladjedelniška za obdelavo železa, ladjedelniška za obdelavo lesa, modelarska in livarska.

Pogoji za sprejem učencev so naslednji:

1. da niso mlajši od 14 in ne starejši od 16 let; 2. da so dovršili najmanj 4 razrede osnovne šole; 3. da so državljani FLRJ; 4. da so duševno in telesno zdravi. — Stroške šolanja nosi država.

Prošnjo z 10 din kolekom, zadnje šolsko spričevalo, izpisek iz rost. knjige, potrdilo o državljanstvu, dovoljenje staršev, oziroma namestnikov za obisk šole, pismeno obvezo učenca in staršev (namestnika), da bo učenec po dovršenem šolanju ostal na delu v mornariških delavnicah in zavodih še 5 let — vse to je poslati do 10. septembra 1947 na naslov: Komanda Jugoslovanske Ratne Mornarice XI — Split.

Sprejete kandidatje bomo obvestili preko krajevnih ljudskih odborov, katerim bomo tudi poslali vse potrebne dokumente za potovanje v določen kraj.

KOMANDA JRM.

Glavni urednik: Ivan Bratko — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročninskega odd. 30-30. Telefon oglasnega odd. 36-85. Štev. ček. rač. 60.4045-22.

Obiskovalce kinematografov obveščamo

da se vrše predstave v »UNIONU«, »MATICI« in »SLOGI« ob delavnikih ob 16.15, 18.15 in 20.15 ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri

Miško Kranjec:

Agrarna reforma

(»Pisarna«, II. del: Nova Madžarska)

(Nadaljevanje)

Ukrenili niso ničesar po raveneki navadi, pač pa čakali.

Niso pa čakali Madjari, temveč začeli izvajati svojo agrarno reformo. Tokrat so, kakor bi pozabili na Ravno, razglasili samo po drugih vaseh, naj pride in podpiše, kdor hoče vzeti v najem grofovske zemljo. Zato so Ravenci rekli: To so si drugod kar izmislili. Zakaj pa ni razglaseno tudi v Ravnem? Vendar je epot nekaj Ravencev kakor nekaka »komisija«, šlo po okoliških vaseh in tam pri sorodnikih poizvedovali, kako je s to stvarjo. No, sorodniki niso povedali nič razveseljivega: žandari da ljudi silijo k podpisom, seveda s puškinimi kopiti in mnogi so že podpisali.

Ravenci so se ob teh novicah razburjali, zbirali so se soedje, peovali na debelelo Madjarom njihove matere, nato pa spet čakali: Morda pa to ne zadene nas, sicer bi tudi pri nas začeli.

In res so šli dnevi, ne da bi kdo Ravencev silil, še manj pretepal, naj podpisujejo. Zato so se že nekateri kar bahali pred ljudmi iz drugih vasei:

»Zakaj pa pri nas ne zahtevajo, ha?« Videz je bil, da se notar in žandari

ne upajo lotiti Ravnega. In res si niso bili na jasnem, kako naj izvedejo to stvar. Medtem ko jim je po drugih vaseh vse dobro uspevalo, se je pri Ravencih sleherni stvar izjalovila: proslava v Lendavi so skoraj docela osmešili, raztrgli so zastave in se že dvakrat pretepali z Madjari v gostilni; ko so napravili razpis v soli, v kakem jeziku naj se otroci uče, jih je Kosova žena, ki je bila en mesec v službi, nahujkala, da so se Ravenci stoodstotno izjavili za »vendeke«, to je za slovenski jezik, notarja ni imel kdo sprejeti. Poljčane so z noži obkljali za svojo zemljo, pretepli so ravenskega viteza, in čeprav se Koudilo Nacija in Glavača izprstili, ker niso imeli dokazov, so bili prepričani, da je bilo v Ravnem gnezdo vsega gibanja, kar je tudi Vrančič neprestano zatirjal, ter da se jaz nahajam nekje v Ravnem.

Ob vsem tem so notar in žandari eklenili, da bodo agrarno reformo izvedli najprej po drugih vaseh, nato pa zlahka pritiskali na Ravence, ali pa jim kratko malo vse odvzamejo. Zakaj če bi začeli pri njih, bi Ravenci, kakršni so, začeli z zavlačevanjem, celo upirali bi

še na tisto Jugoslavijo, katero so bili nekoč izdali, ko jih je ona potrebovala, niso na vrat na nos tekli v pisarno, da bi podpisali, pač pa čakali na — druge. Zjutraj so se napotili proti pisarni, počasi, da bi ne bili prvi, a spet ne zadnji, nato so se vrteli nekje okoli pisarne, poizvedovali pri znanih, če je že kdo podpisal, ali če že podpisuje in niso bili niti toliko bojazljivi, da bi stopili v pisarno in si s podpisom olajšali dušo strahu in skrbi, niti toliko drzni, da bi šli domov, dokler ni zvonilo poldne, narkar so si oddahnili.

4.

Tedaj so v pisarni našli dober izhod: vsakomur, kdor je prišel po kakih opravkih, so podtaknili pod nos pogodbo, ki naj jo podpiše. V bližini sta sedela dva žandari in molče opazovala. Samo kadila sta in ker so znali izbirati slabše, jim je delo uspevalo.

Čepalo so ti grešniki molčali, se je izvedelo po Ravnem, da nekateri podpisujejo. Zato Ravenci niso več hoteli v pisarno. Ker pa so jih posemili klicali, kakor da je bog ve kaj nujnega, so Ravenci zabredli v veliko stisko. Zato so spet šli po sosednjih vaseh. Kar so doglali, ni bilo razveseljivo: večina je že povsod podpisala, le najdrznejši so kljubovali čeprav so jih tepli.

»Ali tepejo hudo?« so vprašali Ravenci.